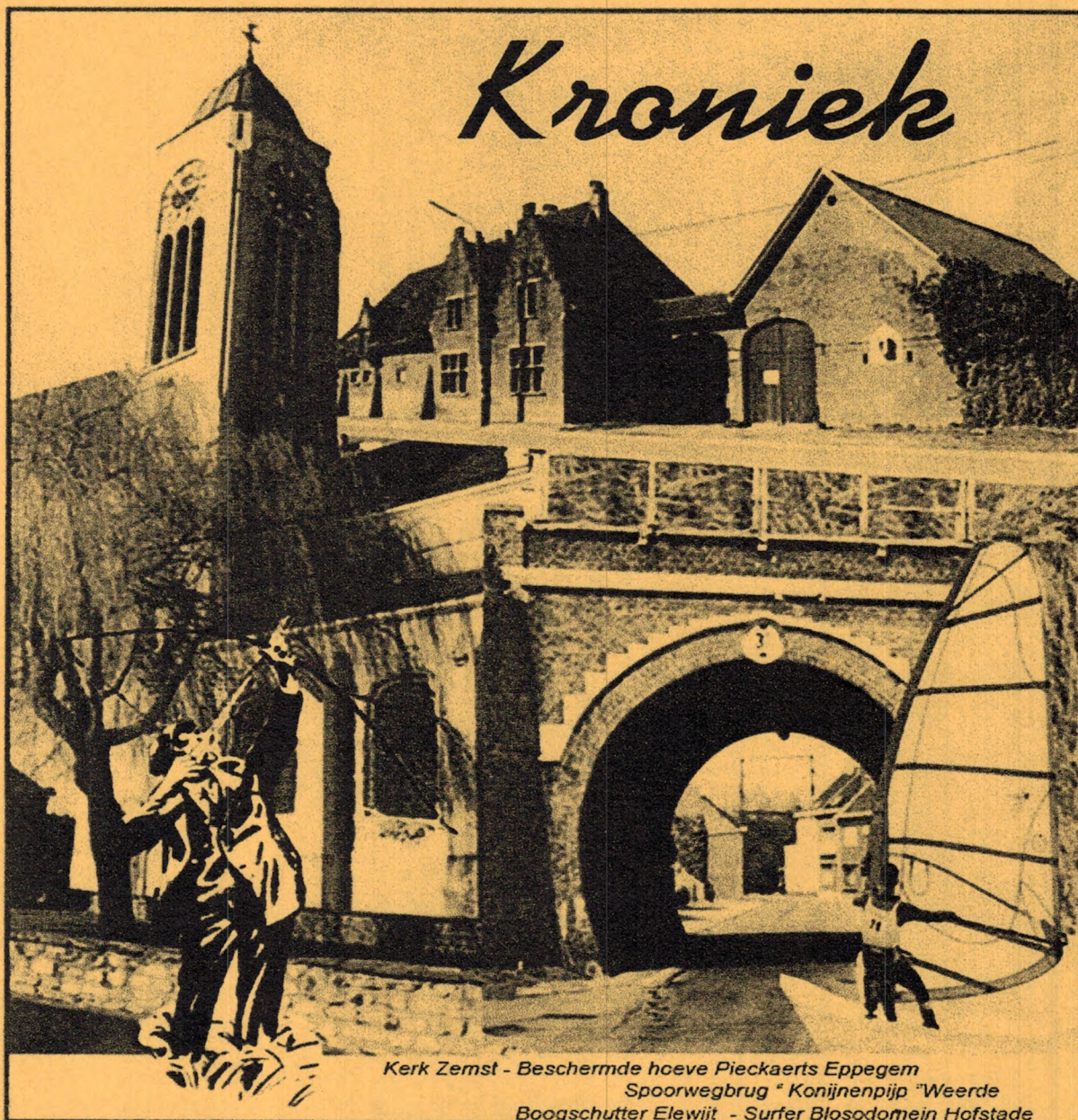

BELGIË-bELGIQUE
P.B. 1980 ZEMST
2/3006
AfgiftekantoorZEMST

Semse

Kroniek

Kerk Zemst - Beschermede hoeve Pieckaerts Epegeem
Spoorwegbrug "Konijnenpijp" Weerde
Boogschutter Elewijt - Surfer Blossodomein Hofstede

Tijdschrift - 20 ste jaargang 2004

Nr. 4

Prijs: € = 3.00 - met port = € 3,50

Verantwoordelijke uitgever: Heemkundige Kring "de Semse" - p/a C. Vanderbeken Vredelaan 48 -1982 Weerde - Zemst

IVECO

Garage Verstraeten

Brusselsesteenweg 185

1980 Epegem Zemst

Tel: 015/61.28.61 of 015/61.11.04

Fax: 015/61.60.16

Tankstation SHELL
Brusselsestwg 197
Tanken 24/24
SMEERMIDDELEN

BETON VAN DIJCK

AFSLUITINGEN
SIERBESTRATING
BOUWMATERIALEN
GRONDWERKEN
CONTAINERS
KLINKERS &
TEGELS

Tel: 015 - 61.13.49

Tervuursesteenweg 63 1820 Perk (Steenokkerzeel)

Fax : 015 - 62.09.43 Reg. Nr. 04.10 11

Sierschouwen
Stijlschouwen
Inbouwhaarden
Inbouw-cassetten

"Nieuw adres vanaf
September 2004"

Tel: 02/75.15.014

Fax: 02/75.15.015

Industrieterrein 57 Hogebeuzen

1980 Epegem - Zemst

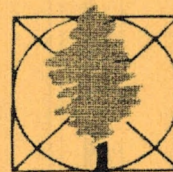
GARAGE ROEKENS

Concessiehouder **NISSAN**

Carrosserie - Epegemsesteenweg 28
1982 Elewijt - Zemst Tel: 015 - 61.13.88

Tuinaanleg Parmentier BVBA

Ontwerp - Aanleg - Onderhoud

Vekestraat 3 - 1982 Elewijt

Telefoon: (015) 61 25 17 - (015)62 17 65 - Fax: (015) 61 52 27

TUINEN & INDUSTRIETERREINEN

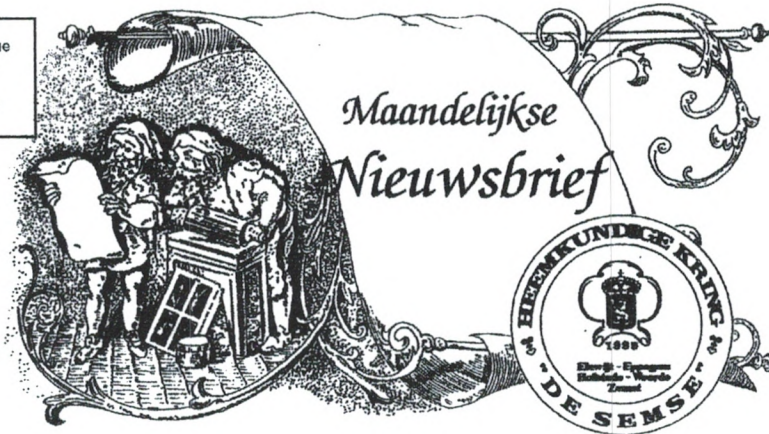

VASTGOEDBURO Norbert VAN EYKEN

Tel 015 62 11 42 - email: era@vaneyken.be

Website : www.vaneyken.be

België-Belgique
1980 - Zemst
2/3006
Afgiftekantoor

@mail- BOX

Maand december 2004

@mail:
colette.vanderbeken@pandora.be
Bankrekening: 001-2183660-72

Zetel Heemhuis " de Semse " Schoolstraat 13/1 Zemst Oppericht 1985 ondernemingsnummer. 432.094.418
Secretariaat: Vredelaan 48-- B.1982 Weerde-Zemst

"Hé, Hé", mompelde de Wind bij zich zelf, "*ik heb eventjes gespeeld vandaag*". De hele dag heb ik in het dorp Zemst doorgebracht.

Ik heb heerlijk door de straten en over de pleinen gewaaid, heb de mensen geplaagd door hun petten af te waaien. Ik heb deuren en ramen dichtgeslagen, papier en zand in de lucht laten dwarrelen. Ja alle gekke dingen, die de wind kan doen.

Toen het avond werd parkeerde hij zich lui tegen een grote donkere wolk. Hij dacht ik ga een uurtje lekker slapen. Maar de donkere wolk oordeelde daar anders over. "*Ik ga alle sneeuwvlokken uit me schudden en ik heb je nodig om de sneeuw tegen de takken en de bomen te waaien.*

Dat is gezellig voor de mensen, als ze thuis lekker warm zitten en de kerstboom brandt, dan moet er sneeuw in de straten liggen. En daar ga ik voor zorgen".

"Maar, ik zou ook graag een grote kerstboom versieren midden op een plein, ik ga sneeuwen en jij waait de sneeuw tegen de boom en de takken.

De top vooral niet vergeten. Daar moet je een prachtige sneeuwpiek van maken.

Jij wil toch ook alle kinderen die geen kerstboom hebben, een grote kerstboom geven. Je zult zien hoe mooi hij wordt. Ik vraag de ijskoning of hij de sneeuw wil bevroren, dan wordt de boom pas echt mooi."

En toen begonnen er kleine en grote sneeuwvlokken naar beneden te dwarrelen, ze bedekten de straten en huizen. De wind begon te blazen en joeg de sneeuw tegen de ruiten. Na een kwartier was alles wit. De ijskoning vroom alles vast en liet het glinsteren als ijskristallen. De wind stooft nog wat poedersneeuw over de daken, zodat het leek of er een zilveren sluier overhing, waarin kleine pareltjes blonken. Alles was keurig en sierlijk wit te Zemst.

Maar er was nog helemaal geen plein en ook geen boom. Ach, dat wist ik niet zei de sneeuwvlok, "*ik kan alleen maar voor een vracht witte sneeuw zorgen, de wind kan alleen maar de sneeuw opblazen en de ijskoning kan alleen ijskristallen vriezen.*" De sneeuwvlok zweeg en begon te denken. Na een poosje riep hij blij: "*ik weet het!*" Ik vraag het aan de burgemeester, dat hij een mooie boom op het plein laat zetten, met flakkerende lichtjes op de witte kristallen sneeuwtakken.

Colette Vanderbeken.

Sint-Nicolaas en de Kerstman.

In de stad Myre (Turkije) leefde een bisschop met de naam Nicolaas van 270 tot 352 na Christus.

De dag van zijn overlijden staat vast op 6 december.

De eerste sporen van een verering van Nicolaas zijn te vinden in het Rusland van de 6de eeuw.

Het heeft echter geduurd tot de Middeleeuwen voor hij de patroonheilige van de kinderen werd in zowat heel Europa.

In de 16de eeuw, tijdens de Reformatie, schaffen de protestanten de viering van Sint-Nicolaas af, om de populariteit van een heilige waar ze niets mee konden aanvangen de kop in te drukken.

In het begin van de 17de eeuw emigreren vele Nederlanders en Duitsers naar de Verenigde Staten. Ze nemen hun tradities mee.

Het duurt slechts enkele decennia voor Sint-Nicolaas aan de andere kant van de oceaan aanhangers vindt en het Nederlandse "Sinter Klaas" wordt vervangen door het Engelse "Santa Claus"!

Tot 1823 blijft Sinterklaas een personage zonder een duidelijk voorkomen.

Men weet dat het gaat om een oude man met een witte baard. Nu eens draagt hij bisschoppelijke tooi, dan weer een langer, niet nader gedefinieerde mantel.

Hij verplaatst zich op de rug van een ezel, vergezeld door een angstaanjagend persoon die de kinderen die niet braaf geweest zijn, bestraft.

Pas in 1825 ontdoet Santa Claus zich van dit moraliserende aspect en krijgt hij meer zachtaardige trekken. Een zekere eerwaarde Clarke Moore schreef een gedicht van kerstavond voor zijn kinderen met de titel "A visit from St Nicolas". In dit gedicht vertelt hij hoe Santa Claus, een vrolijke dikke oude man, over de daken vliegt in een arrenslee die voortgetrokken wordt door acht rendieren, en neerdaalt in de schoorstenen om cadeautjes achter te laten, dit gedicht wordt gepubliceerd te New York.

In 1860 tekent Thomas Nast, illustrator van de krant Harper's Illustrated Weekly, voor de eerste keer een Santa Claus in een kostuum met witte pels en brede lederen ceintuur.

Sinds 1885 is officieel vastgelegd dat de kerstman op de Noordpool verblijft. De reis die hij aflegt naar de Verenigde Staten is aangeduid op een kaart. In 1886 bevestigt de Amerikaanse schrijver Georges P. Webster dat de speelgoedfabriek goed "verborgen is in het ijs en de sneeuw van de Noordpool"

Maar de kerstman is nog steeds niet de kerstman zoals wij hem kennen.

Daarvoor moeten we wachten tot 1931...en cocacola.

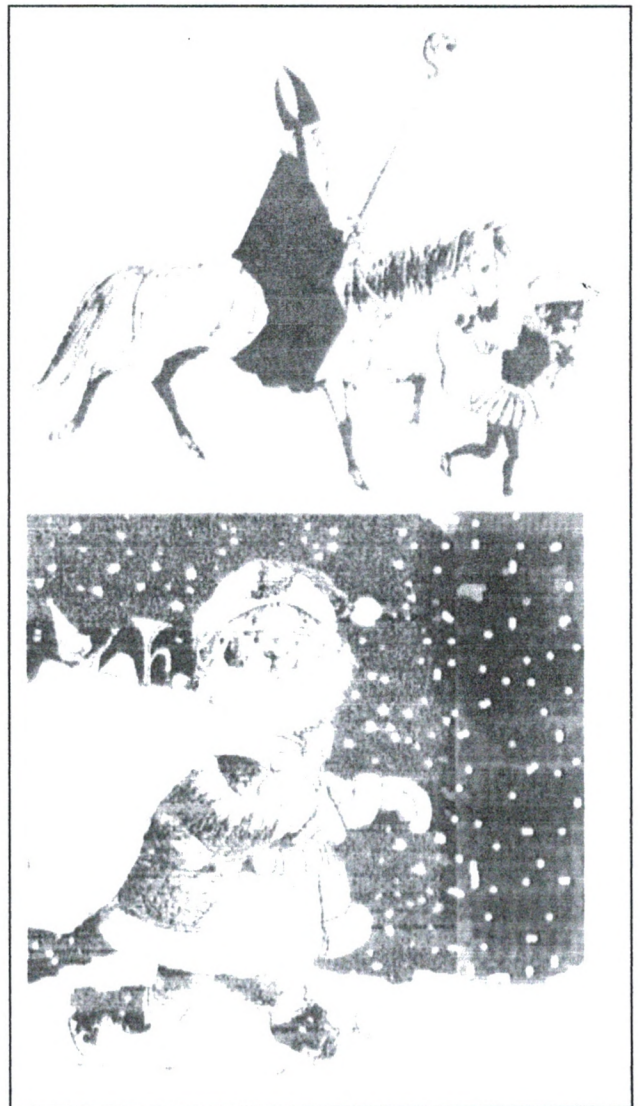
Het is Haddon Sundblom, illustrator voor het reclamebureau van het frisdrankmerk, die hem zijn definitieve uitzicht geeft: een vriendelijke oude man, gekleed in de kleuren van het merk (rood en wit).

Zij nieuwe look, zijn luide "ho, ho, ho" en de bekendheid die hij te danken heeft aan deze reclame, maken van deze man al heel snel de meester van de magische nacht: de kerstman.

Op 6 juni 1944...de Amerikaanse soldaten landen op de stranden van Normandië

Het Marshall-plan legt aan ons land handelrechten op: Lucky Strike, Lee, Clark's, Zippo, Cocacola en de kerstman! Europa is veroverd.

Deze kennis zal ons er echter niet van weerhouden te dromen van de kerstman die in zijn arrenslee de hemel doorklieft. Want dromen doen we allemaal, leeftijd speelt daarbij geen rol.

Nog tot 20 februari 2005 - Brussel.

Tentoonstelling : "*Aan de tafel van de Prins*".

Het servies van de Hertog van Orléans en ander Doorniks porselein met meer dan 250 pronkstukken voor de gedekte tafel.

Jubelparkmuseum - Eeuwfeestpaleizen -
1000 Brussel tel: 02/741.72.11

Nog tot 31 januari 2005 - Brussel.

Tentoonstelling : "*Legendes en volksgebruiken bij de feesten in de winterperiode*".

KMKG - Hallepoortmuseum - Zuidlaan 1000 Brussel
tel: 02/534.15.18

Nog tot 30 januari 2005 - Antwerpen.

In het kader van Antwerpen Wereldboekenstad organiseert de Provincie Antwerpen in samenwerking met de Universiteit Antwerpen de tentoonstelling "*Een zee van toegelaten rust*".

Voor deze tentoonstelling worden de mooiste boeken uit de kloostercollecties van Averbode, Bornem, Postel, Tongerlo en Westmalle in de schijnwerpers geplaatst.

Koningin Fabiolazaal, Jezusstraat 28
2000 Antwerpen - www.abdijbibliotheken.be
Info Cultuur Grote Markt 13 2000 Antwerpen
tel: 03/203.95.85

Van 4 tot 6 februari 2005

Salon van de geneugten van KOFFIE, THEE en CHOCOLADE.

Autoworld - Jubelpark 11 1000 Brussel
Organisatie CPE Exhibitions -Overijse
tel: 02/732.04.04

Zaterdag 5 maart 2005

Open brouwdag bij Geuzebrouwer Cantillon
Gheudestraat 56 1070 Brussel tel: 02/521.49.28
Vanaf 7 uur 's morgens en de ganse dag kan men het brouwproces volgen.

Vanaf 20 februari tot 5 november 2005

Abdijen, trappistenbieren en kazen.
Ecomuseum de Viron rue Eug. Defraire 63 te
5670 Treiges tel: 060/39.96.24
Tentoonstelling over trappisten en hun producten
maandag en dinsdag van 9 tot 12 uur
van donderdag tot en met zondag van 13 tot 17 uur.

Heemkunde Vlaanderen organiseert... een lessenreeks "*Horen, zien en ontsluiten*".

Deze start op 5 februari 2005, inschrijven kan tot 15 januari. De lessen worden op verschillende locaties gegeven, maar steeds goed bereikbare en centraal gelegen plaats.

5/2: Algemene inleiding Archiefwerking I.
Door Els Michiels
Lode Baekelmansauditorium van
het AMVC-letterenhuis te Antwerpen.

12/2: Algemene inleiding Archiefwerking II.

Door Els Michiels

Lode Baekelmansauditorium van het AMVC-letterenhuis te Antwerpen.

19/2: De waarde van film als bron over het verleden, de technische bewaarproblematiek van beeld dragers en de toegankelijkheid van Vlaams-Belgische beeldarchieven te Brussel.

Door Roel Van de Winkel.

26/2: Voorstelling van het project Archiefbank Vlaanderen en een voorstelling van het audiovisuele materiaal in het archief van het Kadoc te Leuven.

Door Godfried Kwanten en Caroline Dujardin.

5/3: Conservering van audiovisuele materialen + concreet omgaan met verschillende digitale formaten te Gent.

Door Robbie Delaere

12/3: Digitaal archiveren.

Stadscampus Universiteit Antwerpen.

Door Filip Boudrez.

19/3 : Case-study : de beeldbanken van de Erfgoedcel Mechelen en andere projecten met audiovisueel materiaal, het digitaliseringsproject van het Land van Nevele te Mechelen

Door Annelies Lieten en Nele Van Uytsel

26/3 : Case-study: de audiovisuele projecten van het Huis van Alijn: de taalkamer en andere te Gent in het Huis van Alijn.

Door Greet Vanderhaegen.

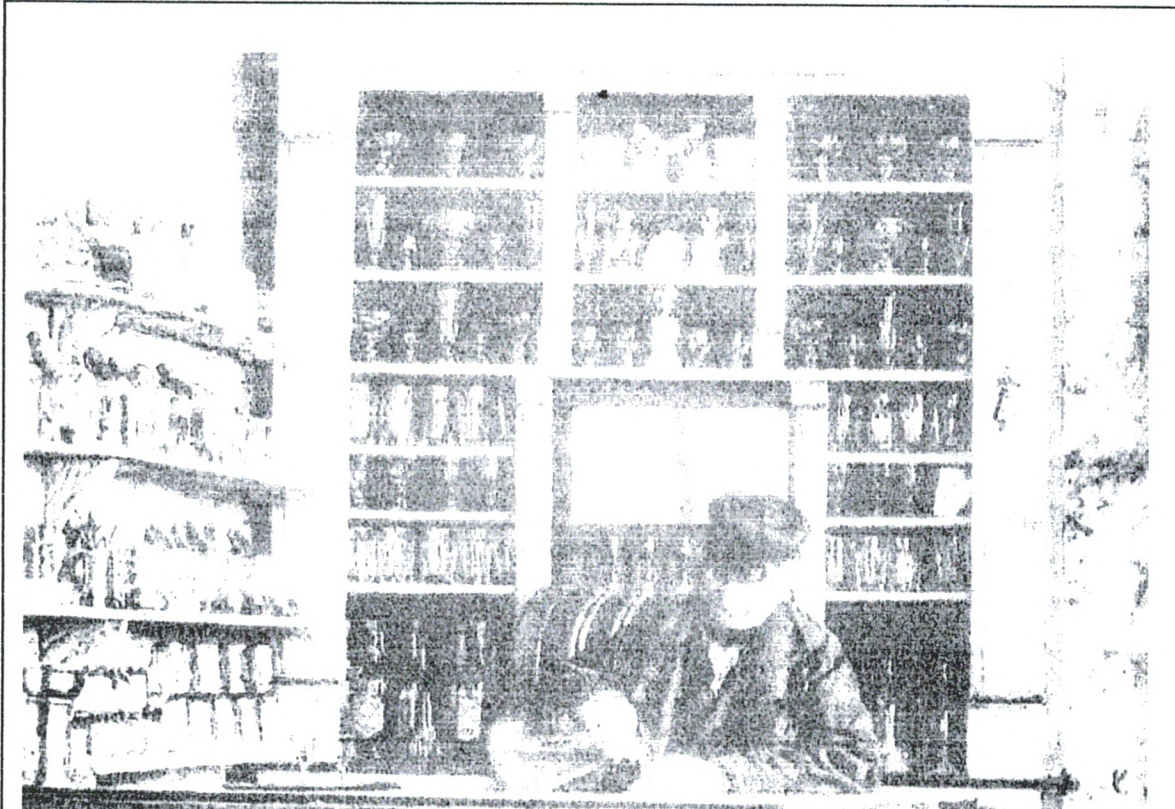
Aansluitend een rondleiding in het museum die afgesloten wordt met een feestelijke receptie en de uitreiking van een getuigschrift.

Contactpersoon voor dit project is:

Eline Van Hoye - tel: 03/658.90.34

eline.vanhoye@heemkunde-vlaanderen.be

Bij een feest past iets extra, witte en zwarte pensen met appelmoes en een drankje.
Met deze zetten we het jaar in van ons twintig jarig bestaan 1985/2005,
dat gans het jaar in het teken staat van "*Honger en Dorst - Eten en Drinken*"

Iedereen zorgt voor een liedje, gedichtje, verhaaltje en/of een grapje....

Wij nodigen u allen uit op de nieuwjaarsreceptie van de heemkring "de Samen"
op zaterdag 8 januari 2005 vanaf 18 uur.

Erfgoedhuis, Schoolstraat 13/1 1980 Zemst

deelname in de onkosten, 1 euro per persoon
gelieve u te melden op de tel: 015/620740 of 0477/993885 of e-mail colette.vanderbeken@pandora.be

MERRY CHRISTMAS
 AND A HAPPY NEW YEAR

Colofon

"de Semse Kroniek" driemaandelijks tijdschrift
20ste jaargang Nummer 4 December 2004

Heemkundige kring "de Semse" vereniging zonder
winstgevend doel. Oppericht in juni 1985
Ondernemingsnr. 432.094.418 Kn. bibliotheek/wettelijk depot: nr. 27982

"Erfgoedhuis "de Semse"

Schoolstraat 13/1 1980 ZEMST
Secretariaat: Vredelaan 48 B. 1982 Zemst (Weerde)
Tel / Fax : 00.32. (0)15- 62.07.40
@mail: colette.vanderbeken@pandora.be
Internet: *wordt aangepast*
Bankrekening: 001-2183660-72

Bestuur: Mannaerts Fons voorzitter
Vanderbeken Colette secretaris/penningmeester
Floridor Staf vice-voorzitter
Deboeck Elisa familiekunde
De Blander Walter lid
De Broeck Rogier lid
Vermeulen Marie-Louise lid
Paul Buelens lid

Redactie / Coördinatie : Vanderbeken Colette
Bert Kennis

Fotografie: Fons Mannaerts

Indien u reeds lid bent, bedankt voor het vertrouwen.
Je kunt lid worden door uw bijdrage te storten op de
bankrekening: 001-2183660-72

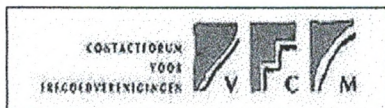
2004 Lidmaatschap	€ 20,00
Steunend lid	€ 30,00
Beschermend lid	€ 40,00
Ere-lid	€ 50,00
Advertenties : Binnenblad :	€ 50,00
Buitenblad :	€ 60,00

(Adverteerders ontvangen gratis "de Semse Kroniek")

Lidmaatschap geeft recht op: "*Semse Kronieken*"

12 maandelijks Nieuwsbrieven
Toegang tot voordrachten
Toegang tot tentoonstellingen
Tussenkoms bij de uitstappen

Aangesloten bij:

vlaams centrum voor
Volkscultuur

Voorblad foto's : Mannaerts Fons

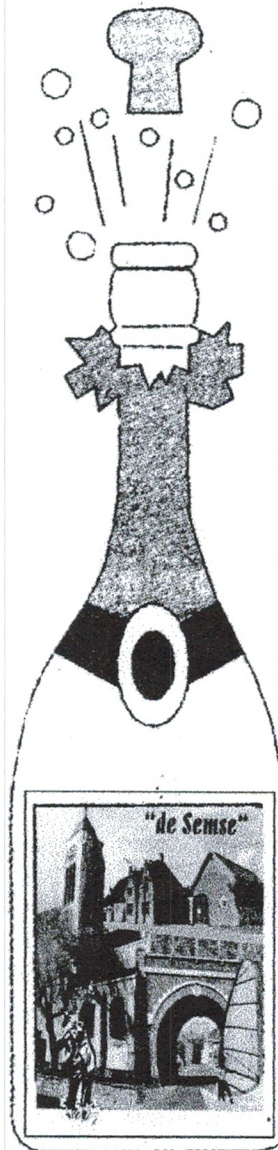
© hjkenmorelleput@freeler.nl

Verantwoordelijke uitgever: de Semse C Vanderbeken D/ 2003/798/1
De auteurs zijn verantwoordelijk voor hun eigen publicaties.

Woord Vooraf.

Het kerkelijk jaar begint met den advent en het
burgerlijk jaar begint de 1ste januari.

Onze heidense voorouders, hielden bij de
zonnestand van de winter een offerfeest ter
ere van de zon, die zoals ze dachten toen
herboren werd.

Ze noemden de vierde
nacht van de
zonnestand
"Joelnacht". Wodan
en Frega reden door
het luchtruim om de
goede te begunstigen.
De eerste nacht viel
op de huidige
"kerstnacht".

Sinds de 4de eeuw
wordt de geboorte van
Jezus gevierd. Het
was paus Julius I
(337/352), die dit feest
op 25 december
instelde.

Nu bij ons in
Vlaanderen wordt het
extra sfeervol tussen
Kerst en Nieuwjaar.
Het mogen dan de
koudste en donkerste
dagen van het jaar
zijn, tijdens de
eindejaars periode
ademen onze steden
en dorpen een
opvallende sfeer, licht
en warmte uit.

In deze sfeer, met dit licht en deze warmte in
ons hart wil het bestuur van "de Semse" aan
iedereen een prettig Kerstfeest wensen.

De Postgeschiedenis van België

Hugo Driesen

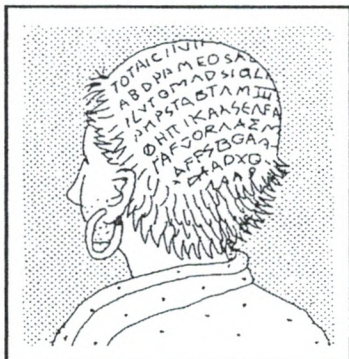
Bron : Privé verzameling van de auteur.

Postgeschiedenis van België.

Hugo Driesen

Brievenvervoer in de Oudheid.

Met het ontstaan van het schrift, groeide ook de behoefte om op grote afstand met elkaar in contact te komen en geschreven mededelingen te versturen. Hiervoor was aanvankelijk geen echt georganiseerd systeem nodig: een reiziger of een voorttrekkende avonturier kon hiervoor worden aangesproken. Maar of de mededelingen ter bestemming kwamen, bleef natuurlijk erg onzeker.

De grote rijken in de oudheid waren de eersten die tot werkelijke postdiensten kwamen. In het oude Egypte werd een boodschap geschilderd op het glad geschoren hoofd van een slaaf. Deze vertrok slechts, nadat het haar opnieuw gegroeid was.

Nieuwe schering vond plaats bij de aankomst van de bode, waardoor de lectuur van de mededelingen mogelijk waren.

De eerste koeriersdiensten te paard zouden ingericht zijn in het oude Perzische Rijk (500 voor Christus) langs een stelsel van postwegen op vaste afstanden van elkaar, lagen poststations, waar paarden konden ververs worden.

Ze hadden 11 dagen nodig om de afstand van 2.500 km tussen Sardes in Klein-Azië en Susa in Mesopotamië af te leggen. Een gemiddelde van 255 km per dag.

Een belangrijk aspect van de nieuwsverspreiding of versturing was, naast snelheid, ook in de oudheid - geheimhouding.

De Assyriërs drukten hun "brieven" met wigvormige voorwerpen in klei. Die tabletjes lieten ze in de zon drogen (bakken). Daarna bekleedden ze deze gebakken brieftabletjes met een laagje verse klei. Op zijn beurt werd het geheel in de zon gedroogd. De geadresseerde diende de "enveloppe" stuk te slaan om de boodschap te kunnen lezen.

De bekendste en de meest tot de verbeelding sprekende was de Romeinse "cursus publicus", die door keizer Augustus (29 voor JC-14 na JC) werd ingericht. Het was een vrijgoed gestructureerde paardenpost, waarbij de koeriers gebruik maakten van relais-stations (mutations) om van rijder te veranderen waardoor -zeer belangrijk, de reissnelheid werd opgedreven.

De wisselplaatsen lagen gemiddeld vier uur van elkaar verwijderd. Een vlugge bode te paard deed in 1216 over de afstand Luik-Rome 40 dagen.

Dichterbij de geschiedenis van het Vaticaan staan er 45 pauselijke couriers of curores vermeld in 1325.

Lodewijk XI, koning van Frankrijk richtte een regelmatige staatsdienst op in het jaar 1464; 23 boden - 230 aflossingsplaatsen, op 20 km van elkaar gelegen.

Vanaf deze periode bestaan er afbeeldingen van briefbode - stadsbode - koerrier.

De archieven van de rekenkamer van Brussel vermelden "een voetloper" - "stadsbode" - "bode te peerde". De eerst gemelde voetloper liep ongelooflijke afstanden, de rekeningen vermelden ook zijn "montkosten", zijn verblijf in de herbergen en zijn vakantie na zo'n reis.

De stadsbode of briefbode had een "koker" tussen zijn riem, want in die tijd werd briefwisseling gevoerd aan de lopende meter. Men vind ze zelfs terug op manuscripten en schilderijen. In het algemeen Rijksarchief van Brussel in het fonds "Rekenkamer" is er een afdeling "rolrekeningen" o.a. die van Antwerpen, daarin werden de begoeden vermeld met hun eigendom en de belasting die ze toen moesten betalen. De rollen zijn +- 20 cm breed en enkele meters lang. Ze werden opgerold en in een koker gestoken.

Item gesonden eenen "voetloper" van Antwerpen nan Middelborcht in Zeelant omme informatie te halene tegens eenen Pieter de Bruijne en de andere gevangenen ende dien bode van vier dagen tot X stuivers daichs betaelt.

Item gesonden eenen voetloper van antwerpen nan
middelborcht in zeelant omme informatie te halene
tegens eenen Pieter de Bruijne ende andere gevangenen
ende dien bode van vier dagen tot x stuivers daichs betaelt.

Bron: ARA rekenkamer nr 12906 jaar 1560.

Mon sieur
Monsieur Gaultier
Secretaris van gobocqz, oud
notaris inde Amman d'ants
J. Ant. von

SA genealogisch fonds nr 49 jaar 1673.

Noch sneeuw, noch regen kunnen deze boden er van 's nachts weerhouden om de aan hen toegekende opdrachten te vervullen, schreef de Griekse Herodotatus 430 voor Christus. Hij brengt hulde aan de postbode in dienst van koning Xerxes.

Mongoon
Mongoon bij lijst
Ruidt onde g'voert
Eenel bas p'ne M.
Ruidt bas brabant
vort
Tot
Brussel

ARA Offiscale van Brabant nr. 1879

Bodebus van de stad kortrijk, 1667.

Bron: Stedelijk museum van Kortrijk

In een latere periode verschijnen de bodebussen waarin men o.a. gerechtelijke bevelen van de hogere overheid in stak.

Dat waren brieven (omslagen) 7cm op 10 cm, men vind ze nog steeds terug in de archieven.

En ze werden weggebracht door de gewone stadsbode, maar ook door de bode van de Hertog of de bode van de majesteit die er toen heerste.

Op de bodebussen en de koker stond ook het wapenschild van de stad vanwaar zij afkomstig waren. Maar ook de kledij van de stadsbode waren de kleuren van de stad aangebracht. Zij hadden in die tijd hoog aanzien, want als zo iemand voorbij kwam werd er direct plaats gemaakt op de weg, zodat de bode geen tijd kon verliezen.

Gemeentebode 15de eeuw.

Bron: Postmuseum Brussel, tijdschrift v/d Post, jg. 1953

Familie Tassis.

Oorsprong.

Het geslacht "de Tassis" dankt zijn naam aan de "Taissonsberg" nabij Bergamo (Cornello) Italië, bakermat van de familie.

Hen komt de eer toe de post-organisatie te hebben verwezenlijkt, waarvan de gevolgen enorm gingen zijn voor de geschiedenis.

Sinds de twaalfde eeuw behoorde de familie Tassis tot de Venetiaanse patriciërsfamilies. In Cornello is er van deze familie een grafkapel waar de leden van deze familie werden begraven.

Reeds in 1272 wordt Jacques de Tassis, raadsheer van koning Karel van Anjou, broeder van de heilige Lodewijk, met zending bij de koning van Tunis belast.

Bonus Rossi de Tassis de Cornello wordt in 1455 als koerier te Brettis vermeld, zijn grafmonument stelt hem als dusdanig gekleed voor.

Eigenlijk een praalgraf met al de bijhorende details zoals o.a. de posthoorn. Het is niet de bedoeling al de leden van de familie te bespreken, maar alleen de grootmeesters van de posterijen.

De traditie wil dat Ruggiero de Tassis, door Frederik III gevraagd werd om voor 1460, de postdienst te organiseren van Innsbruck naar Italië en Syrië.

De postmeester stond bij de keizer zo hoog in aanzien dat deze hem verhief tot ridder-kamerheer en opperjachtmeester.

Ruggier beschikte over twintig boden, gekleed in een bijzonder uniform en geheten "boodschappers te paard van de rekenkamer". Een andere neef was Jeanetto de Tassis, hij ontvangt in 1492 van de Rijzelse rekenkamer een som van 694 pond "omwille der overeenkomst door deze heren met hem getroffen aangaande het onderhoud der postdiensten".

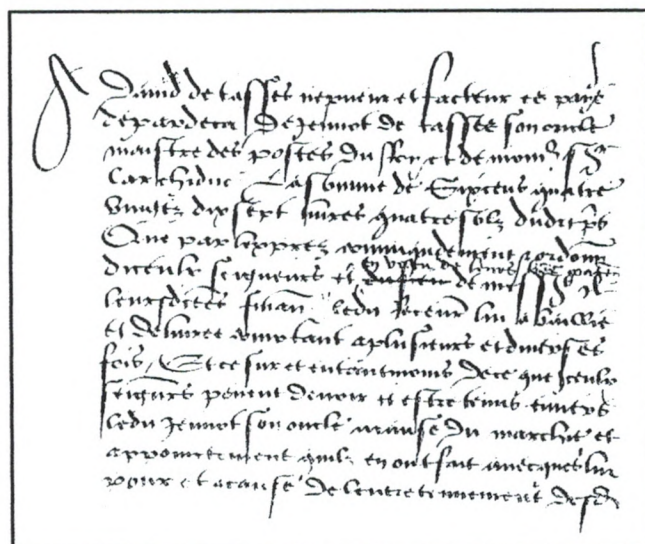
Een postdienst ging tot Rome over Trente, Verona en Milaan.

Een andere bereikte Wenen over de Alpen. Ene deed Triëst aan en de andere voerde naar de Elzas langs het meer van Constanz.

Een lijn met elkaar verbindend, de twee polen van het keizerrijk, Innsbruck en Mechelen, liep langs wouden en bergen.

Zij verlieten het wilde Tirol langs Fussen, Ulm, Rheinhausen, Spiers, Worms, Koblenz, Eupen, Tongeren, Sint-Truiden, Aarschot, Mechelen met zijn beierende klokken, mooie paleizen en rijk getooide hofdames te bereiken.

De lijn eindigde voor het paleis van Margaretha van York en Philips de Schone.

Betaling 697 livres en 4 sols aan David de Tassis, neef en agent in "landen van herwaarts over" van Jeannot de Tassis, postmeester van Koning Maximiliaan I en van diens zoon aartsbisschop Filip, 1492.

Bron: archives du Nord, chambre des comptes série B, nr 2144f.194

Frans de Tassis (1501/1517)

Toch is het vooral Brabant dat het postwezen, geleid door Frans de Tassis, het karakter van een internationale instelling aanneemt, zich definitief in het gemeenschapsleven inschakelt en een onmisbaar verbindingsmiddel wordt tussen regeringen en onderhorigen.

Frans de Tassis
kapitein-postmeester 1450 - 1517
Bron: Bijdrage tot de
postgeschiedenis in België,
H.Driesen 1997

van de koning ten alle tijden, ook tijdens de oorlogen die er toen heerste.

De afstanden naar de onderscheiden hoven zullen afgelegd worden:

Brussel tot Innsbruck : 5 dagen 's zomers en 6 ½ dag 's winters

Brussel tot Parijs : 44 uren 's zomers, 54 uren 's winters

Brussel tot Lyon : 4 dagen 's zomers, 5 dagen 's winters

Brussel tot Blois : 2 ½ dag 's zomers, 3 dagen 's winters

Brussel tot Granada : 15 dagen 's zomers, 18 dagen 's winters

Brussel tot Toledo : 12 dagen 's zomers, 14 dagen 's winters.

De postmeester heeft beloofd deze diensten naar behoren te verzekeren, zijn brieven in goed staat af te leveren, hiervoor borg blijvend met lijf en huidig en toekomstig bezit. De koning kent Frans de Tassis een jaarwedde toe van 12.000 pond.

Om de 1207 km (Innsbruck - Mechelen) af te leggen waren er vijf en dertig boden nodig.

Er waren postruiters die in de afspanning te veel dronken en hun gelag niet konden betalen, en de kastelein legde beslag op hun paarden.

Ze gaven een brief mee aan een terugkerende Tassische postruiter waarin ze vroegen om geld mee te geven teneinde hun schuld in die herberg te betalen.

Maar in die periode namen ze ook al de privé brieven mee en dit om hun onkosten te betalen daar ze aan het hof heel slecht betaald werden en ook niet op tijd en daarom namen ze ook de brieven mee van de koopmannen.

Het schijnt dat Frans de Tassis, geboren in 1459, zich vanaf 1490 te Machelen vestigde, maar zijn rol is duister tot in 1500, wanneer hij meester der boden is aan het hof van Maximiliaan ter vervanging van zijn Jeannetto.

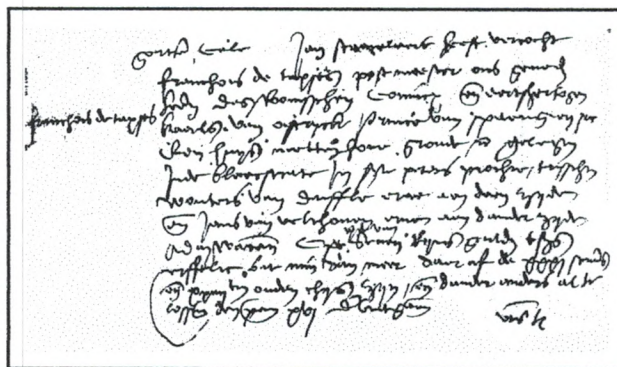
Het waren boden van Tassis die op 24 februari 1500 uit Gent vertrokken om de oude keizer de geboorte van zijn kleinzoon Karel te gaan melden.

Frans de Tassis moest ter beschikking blijven

Na de dood van Philips de Schone op 23 september 1506 deed Margareta van Oostenrijk haar intrede, namelijk op 7 juli 1507.

Dadelijk na haar aankomst in de Nederlanden ondertekent zij de officiële brieven waardoor Frans de Tassis in zijn ambt van Postmeester wordt bevestigd en aan hem werden alle achterstallige lonen werden uitbetaald, er werden ook landgoederen van het Rijk gegeven als betaling voor het postvervoer.

Op het einde van de 18de eeuw bezaten de nazaten van de Tassis, uitgestrekte landgoederen.

Aankoop woning te Mechelen. Bron: Stadsarchief Mechelen.

Frans de Tassis kocht een huis in Mechelen in de "Bleekstraat". De familie de Tassis vestigde zich in het Hotel aan de Grote Zavel te Brussel in de nabijheid van O.-L.-Vrouw van de Zavelkerk en hij liet in de kerk een grafkapel bouwen voor hem en zijn nazaten.

Hij overleed in 1517.

Postgeschiedenis van België

De post te Antwerpen en omgeving.

Familie Tassis

Antoon Tassis gehuwd met Christine van Wachtendonck, deze roemrijke familie leverde ook de postmeesters.

Verschillende telgen van bovengemelde geslacht zwermden in het begin 16de eeuw uit naar andere plaatsen in het midden West-Europa, zodat het postnet altijd omvangrijker werd.

Hij kocht het zgn. "Postmeesterhuis" in de Lange Gasthuisstraat te Antwerpen, nu is er de hendelsbank in gevestigd. Maar in 1548 kocht Antoon de Tassis een klein kasteeltje te Berchem, dat gekend was als het posthof.

Hij stierf te Antwerpen op 13 juni 1574, en werd begraven in de Sint-Joriskerk aldaar.

Vlaamse boden in 1618/1619.

Deze tekst werd opgemaakt door een kapucijn P. Damiaan Platz, te Burberg (thans Frans Vlaanderen)
Lijst van de boden van Antwerpen.

Op Brussel: alle daghe.

Op Mechelen: bynae alle daghe.

Op Gent: bynae alle daghe

Op Ryssel, op Winnocx Berghen, Ieperen: alle Maendach, Donderdach ende Saterdag.

Op Doornyck: 's Dysendach ende Vrydachs

Op Audenaerde: 's Vrydachs

Op Ceulen: den postillon, Dissendachs ende 's Vrydachs

De oprichting van het eerste bodenkantoor in 1609, speciaal eigenlijk voor de handelaars, daar zij niet veel vertrouwen hadden in de post van Tassis.

En de brieven in die tijd vermelden alleen de naam en het beroep en de stad natuurlijk van de geadresseerde, dus de bode kende ook de koopmannen in die stad waartoe ze te paard of te voet gingen hun brievenmaal bestellen.

Dit bodenkantoor kende maar een kort bestaan (enkele jaren).

Naar aanleiding van het proces tussen de postmeester-generaal Lamoral de Tassis, en de Antwerpse postmeester Maximiliaan de Tassis, werd het postkantoor van Antwerpen in 1613 onder het sekwester geplaatst van Jan Baptist Roelants, hij stamde af van een begoede familie, vanaf 1614 was hij postmeester van Antwerpen.

In 1633 stierf hij en werd opgevolgd door zijn neef Jacques, de laatste postmeester van dit geslacht was Alexander, hij bleef postmeester tot het einde van de 17de eeuw.

Namens de instructie moest de briefport volgens het gewicht bepaald worden: een kwart ons, drie-vierde ons en één ons (1 ons = 31,1 gram).

De portkosten mochten niet worden bepaald volgens het aantal brieven in een pakket, maar moesten berekende worden naargelang het gewicht.

In 1638 verzekerden 12 boden de verbindingen tussen Brussel en Antwerpen. De splitsing tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden werd definitief gemaakt in 1648.

De handel floreert en het bodenkantoor van Antwerpen werd opnieuw degelijk uitgebouwd wat hevig protest uitlokte van de Tassis, ze hadden dit willen verhinderen.

Het oprichtingsreglement van het bodenkantoor.

* voor alle boden gelden vaste aankomst -en vertrekdagen, behalve voor de boden die afhankelijk zijn van getijden, zoals deze op Brussel (via Willebroek met "de Scheut).

* buiten moet een bord hangen waarop de aankomst en het vertrek vermeld worden, de naam en het adres van de boden.

* na het sorteren moeten alle brieven onmiddellijk besteld worden.

* het port moet afhankelijk zijn van bestemming en formaat.

*het loon van de boden moet met de pen op de brieven worden geschreven, en niet langer met krijt.

Floris Avijn werd als bodenmeester aangesteld op 16 december 1652, en moet het bodenkantoor op eigen kosten onderhouden en de proceskosten voortvloeiend uit de geschillen met de Tassis zijn voor zijn rekening.

De postberoerten in Antwerpen 1659.

Door de bestendige ontwikkeling van de gemeenteposten drongen deze langzamerhand door tot het domein van de postfamilie Tassis, ze verkregen het postmonopolie van de keizer.

De Raad van Antwerpen stelde voor om de keizerlijke posten af te schaffen, het kwam zelfs tot een handgemeen en geweldplegingen tussen de postboden van de beide diensten.

Tegen de Antwerpse boden werd zwaar opgestreden, er werden enkele postboden opgehangen en verschillende kregen levenslange verbanning, voor het feit dat ze het "postcomptoir" van de Tassis hadden verwoest en stadseigendom hadden beschadigd, het was een woelige tijd in 1659 te Antwerpen toen deze "postoorlog" uitbrak.

Geboden ende uytgeroepen by MYNE Eerw. ende Edele HEEREN
den Onder-Schouteth, Borgermeesteren, Schepenen ende Raedt
der Stad Antwerpen den 13. Juny 1776.

Alfoo aen MYNE gemelde HEEREN in den Maendaghſchen Raede door de actuele, geaffu-
meerde ende geëde Boden van dese Stad op de Stad Brussel ende vice versa, Requette
was geprefenteert, inhoudende, hoe da'er contrarie aen het voorteyts gestatueerde ver-
ſcheyde perſoonen gevonden worden, die ſig niet ontſien van in vilipendentie van de voorgaende or-
donnantien, ſoo Brieven, Packen, Koopmanſchappen, Geldt, als anderſints van dese Stad op de
Stad Brussel en vice versa te transporteren, waer door de Supplianten merckelyk wierden verkort,
in hunne reſpective geregtigheden, t'eeneweghe verſoekende dat daer inne volgens eyſch van ſaake
ſoude worden voorſien, SOO IS'T dat Myne voorſ. Heeren, ſoo om te handhaeven der Suppli-
anten geregtigheden, als ook om voor het toekomende te reguleren der ſelve loon, noodig ge-
aght hebben te ſtatueren ſoo Sy doen by dese.

Dat niemandt hem en ſal mogen draegen ende geneiren als Bode, om op loon brieven, pac-
ken, Kommerſchappen, geldt ofte anderſints te ontfangen ofte over-te-draegen voor eene ander-
mans rekeninge van Antwerpen op Brussel ofte van Brussel op Antwerpen, tenſy ſy als duſdanige
by Heeren Wethouderen der reſpective Steden ſyn geadmitteert, op poene van twaelf guldens ider
contraventie

Dat tot volcomen obſervantie van het hier voren geſtatueerde, de contraventeurs ſullen execu-
tabel weſen uyt kragte deſer, waer toe by Myne Heeren den Binnen Borgermeester ende Schepe-
nen by dese wordt verleent parate executie, ende ſonder dat imandt in oppositie ſal worden aen-
veerd, ten ſy naer voorgaende nampſatie van de gemelde boete.

Dat voortaan de voorſ. Boden hun ſullen moeten te vrede houden, wegens het transporteren
der goederen van dese Stad op de Stad Brussel ende vice versa met den loon, hier onder te ſpe-
cificeren, ſonder iets meer te mogen eyſchen op wat pretext het ſoude mogen weſen, op poene
van twaelf guldens ende voorts gecorrigeert te worden volgens arbitragie van MYNE HEEREN,
te weten:

Voor eenen enkelen Brief met of ſonder convert	0--1
Voor eenen dubbelen Brief	0--2
Voor alle ſpecien van geldt onder de thien guldens, den brief daer in begrepen	0--3
Voor ſommen boven de f10--0 tot de f10--0 den brief daer in begrepen	0--4
Voor ſommen boven de f20--0 tot f50--0 den brief daer in begrepen	0--5
Voor ſommen boven de f50--0 tot de f100--0 ſonder den brief daer in begrepen	0--5
Ende boven de f100--0 ſoo voorts te verbogen à rato van 5. ſtuyvers par cent.	
Voor klyne ende andere packxkens niet excederende de 3. pondt	0--3
Van de 3 tot 12 pondt 3. oorden par pondt ende de 12 pondt paſſerende 2 oorden par pondt.	

Voor packxkens van Canten, Juweelen ede andere fyne goederen
 0--5 |

De ſelve beloopende boven de f100--0 in weerde te verhoogen à rato van 5. ſtuyvers par Ct.

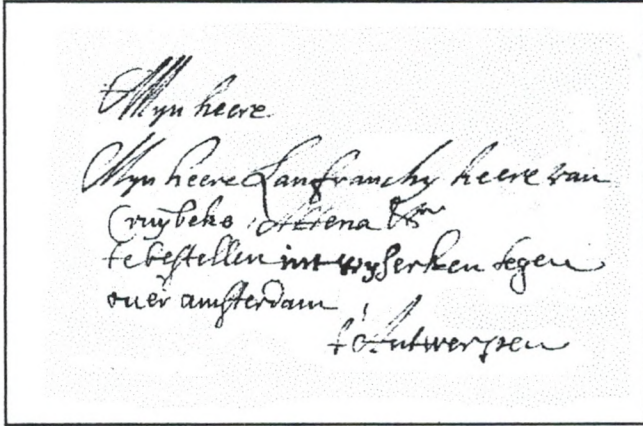
Voor welken loon de geſeyde Boden ſullen ghouden ſyn de brieven ende goederen ten behoore-
lyken tyde te beſtellen aen de gene de ſelve ſillen weſen geaddreſſeert, te weten: van half Meert
tot den eerſten November ten langhſten binnen de 3. ueren naer hun arrivement, ende van den
eerſten November tot half Meert voor den 9. ueren voor noen van den volgenden daghe, op poene
van te verbeuren hunnen loon.

Sullende de voorſ. boeten bekeert worden indryen, te weten: een derde paert voor de Stad,
een derde voor den Heere exploitant ende eenderde voor den aenbrenger.

Blyvende voorders alle voorgaende reglementa, voor ſoo veel aen dese tegenwoordige niet contra-
rierende in hunne volle kraght ende vigeur, ſet ordonnantie aen alle de gene des rackende de ſel-
ve alfoo ſtuptelyk te onderhouden op de poene aer by reſpectivelyk gecommineert.

Aldus gereſolveert in de vergaeding van en Maendaghſchen Raede, gehouden den 10. Juny
1776.

*De Wael v'
Louis Torfs.*

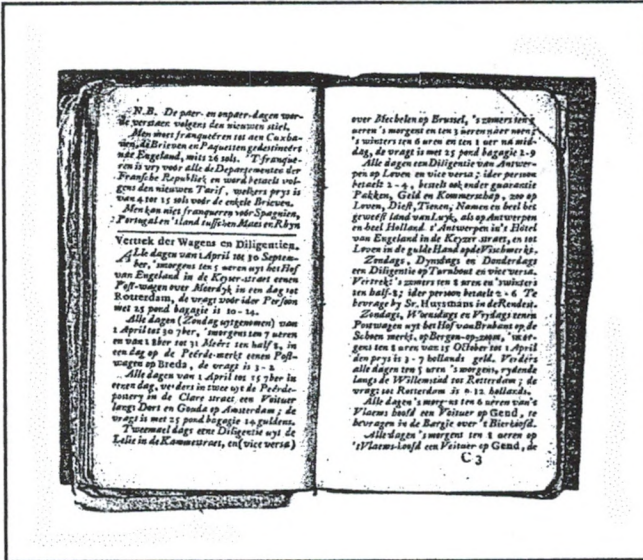
Brussel, 9.2.1868 naar Kruikeke. "te betsellen int wijserken tegenover Amsterdam t Antwerpen" Port Brussel - Antwerpen 1 struiver.

Frans tijdvak.

Reeds tijdens het Franse tijdvak werden er borden of "Messagers" aangesteld om de verbindingen tussen de gemeenten onderling en deze van de gemeenten met de hoofdplaats van het Canton, te verbeteren omdat "L'action administrative doit être prompte et rapide" -

"Vrijheid - Gelykheyd -".

Het besluit van de "Prefect du département des Deux-Nèthes" van 28 Nivose an 9 (8 april 1801), benoemde vier landelijke "messagers" in het arrondissement Antwerpen: François Dandoit, Jean Hagens, Bredael en Vrouwmans.

Jaar 1811 Bron: Stadsbibliotheek Antwerpen.

De eerste bode bediende al de gemeenten gelegen tussen de rechteroever van de Schelde, ten zuiden van Antwerpen, en rechts van de weg Antwerpen-Lier, langs Luythagen en Boechout te weten: Wilrijk, Hoboken, Schelle, Hemiksem, Aartselaar, Boom, Niel, Reet, Rumst, Waarloos, Kontich, Edegem, Hove, Boechout, Mortsel en Berchem (Luythagen is een gehucht van Mortsel).

De tweede bode bezoekt al de gemeenten gelegen links van de weg Antwerpen-Lier, langs Luythagen en Boechout, en het gedeelte rechts van de weg Antwerpen-Westmalle, langs Wijnegem en Schilde, namelijk: Borsbeek, Vremde, Ranst, Wommelgem, Oelegem, Broechem, Emblem, Viersel, Massenhoven, Zandhoven, Pulderbos, Halle, Zoersel en Oostmalle.

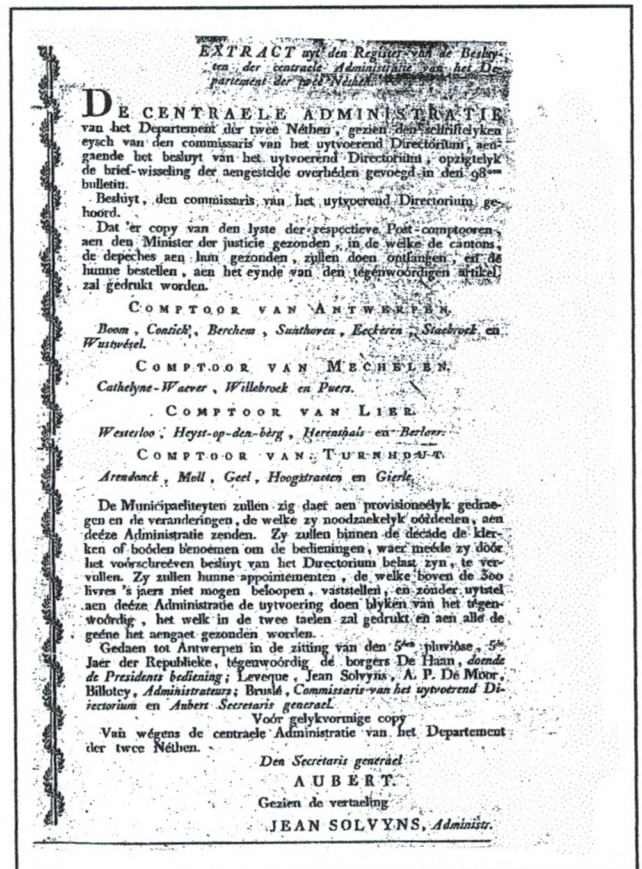
De derde bode bezoekt al de gemeenten gelegen links van de weg Antwerpen-Breda langs Merksem, Ekeren, Wilmansdonk, Oorderen, Hoevenen, Lillo en Suydland, Stabroek, Berendrecht, Zandvliet, Kalmthout en Huybergh, Kapellen en Essen.

De vierde bode vertrok vanuit het postkantoor van Antwerpen op de derde, zesde en de negende dag van elke "decade" (periode van tien dagen) en ze waren persoonlijk verantwoordelijk voor de brieven die hen toevertrouwd waren.

Bij hun terugkomst moesten ze de ontvangstbewijzen van de afgeleverde poststukken inleveren.

Ze werden maandelijks door de gemeenten betaald en het jaarsalaris bedroeg 600 fr per bode, dat "pond ende pondsgelijcke" (pondsgewijze) "au marc le franc" over de gemeenten werd verdeeld.

De bedoeling van de landelijke bestellers was eigenlijk om de "Maires" met elkander te verbinden voor de administratie. Want men mag niet vergeten dat Napoleon I belangrijke hervormingen heeft ingevoerd in de Zuidelijke Nederlanden o.a. burgerlijke stand en het kadaster, enz...

Extract uyt den register van de besluuten der centrale Administratie van het Departement der twee Nèthes

TABIEAU de Répartition entre les Communes ci-après désignées de l'Arrondissement d'Anvers, de la somme annuelle de 600. Francs, destinée au paiement d'un Messager.

NOMS DES COMMUNES.	SOMMES A PAYER.			
	PAR AN.		PAR MOIS.	
	Fr.	C. ^{ts}	Fr.	C. ^{ts}
WILRYCK.	61	— 47	5	— 13
HOBOKEN.	37	— 66	3	— 14
SCHELLE.	27	— 76	2	— 7
HEMIKEM.	18	— 50	1	— 55
AERTSELAER.	44	— 66	3	— 73
BOOM.	35	— 39	2	— 92
NIEL.	24	— 47	2	— 4
REETH.	28	— 74	2	— 40
RUMPST.	37	— 32	3	— 9
WAERLOOS.	13	— 9	1	— 10
CONTICH.	28	— 90	2	— 25
EDEGEM.	35	— 39	2	— 92
HOVE.	23	— 90	2	— 39
BOUCHOUT.	55	— 50	2	— 65
MORTSEL.	31	— 87	2	— 66
BERCHEM.	29	— 48	2	— 46
	F. 600	—	F. 30	—

LE PRÉFET du Département des Deux-Nèthes, vérifie le présent Tableau de Répartition, ordonne que les sommes portées à la dernière colonne, seront exactement payées mois par mois par les Maires, conformément à l'art. 5 de son Arrêté du 28 Nivôse an 8, au messager, porteur d'un Extrait du dit Arrêté.

En la PRÉFECTURE le 1er Pluviôse an 9.
C. HERBOUVILLE.
Le Secrétaire-général
RIALLE.

Verdeling van de kosten voor een besteller over de verschillende gemeenten 1 pluviöse an 9

Bron: r.a. provinciearchief reeks J nr. 381 a
één postbode moest al deze gemeenten van Post voorzien.

Besluit van de "Prefect du département des Deux-Nèthes" 29 Nivôse an 9. Bron R.A. provinciearchief reeks J nr. 376 a.

Belgische tijdvak.

Op 20 augustus 1836 werd het "Reglement voor de landelijke postdienst" door de minister van financiën ondertekend en kon deze in België definitief van start gaan.

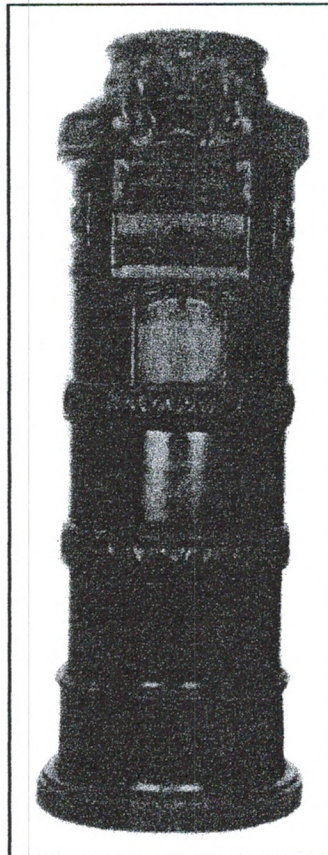
De bedoeling was "van een regelmatige postdienst voor alle gemeenten van het Koninkrijk". Het reglement van de landelijke postdienst telt 56 artikelen en vermeldt o.a. dat de briefwisseling "ten huize" zal worden besteld en opgehaald in alle gemeenten van het land.

De wet voorzag ook dat in elke gemeenten waar geen postkantoor was, een brievenbus moest worden geplaatst, gewoonlijk was dat in de dorpskern, meer bepaald aan het gemeentehuis.

In het begin werden de brieven in landelijke gemeenten om de twee dagen opgehaald en latere periode dagelijks.

De posttarieven werden berekend volgens de afstand tussen het ontvangstkantoor van vertrek en aankomst enerzijds en het gewicht van de brief anderzijds.

Naast deze progressieve porten werd een vast recht van één deciem, de landelijke deciem, geheven op alle brieven verzonden uit of ter bestemming van een gemeente waar geen postkantoor bestond.

Op deze brieven werd de stempel SR (service rural) geslagen door het postkantoor van vertrek.

Brieven verzonden uit of ter bestemming van een gemeente zonder postkantoor, maar welke het "arrondissement" van een directie of ontvangstkantoor niet verlieten, waren vrijgesteld van de landelijke deciem.

Op deze brieven werd de stempel CA aangebracht (correspondance d'arrondissement).

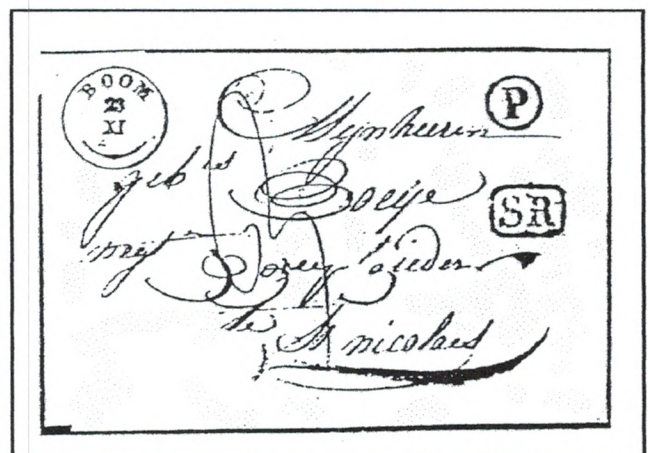
Het aantal postronden in 1840 bedroeg 400 en in 1890 +-1800.

Postbussen.

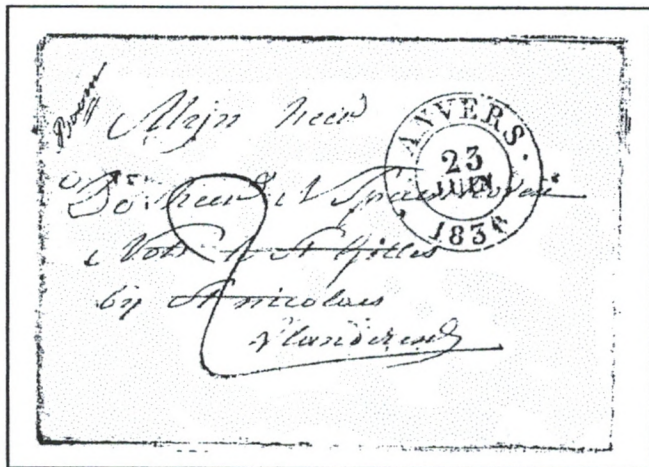
De postbussen werden geplaatst (waar geen ontvangkantoren waren) aan invalswegen en gehuchten en dorpsplaatsen.

In deze postbus hing een stempel met daarop een letter van het alfabet, en de landelijke postbode moest de brieven die in die bus werden gevonden afstempelen met die stempel.

Hij moest ook die stempel gebruiken op zijn "controle blad" om aan te tonen dat hij zijn ronde volledig had afgelegd, dit reglement werd afgeschaft in 1895.

Boom 23 november 1836 Postbusstempel van St. Amands
Bron: verz. E.G.

Antwerpen 23 juni 1836 Handgeschreven "Boom" distributiekantoor
Bron: verz. L.D.G.

De posttarieven werden bij Koninklijk besluit bepaald. Zij waren zeer ingewikkeld en verschilden van plaats tot plaats.

Elke brief moest ingeschreven worden bij vertrek en bij aankomst. Het port werd berekend voor elk poststuk afzonderlijk op basis van afstand en gewicht.

De bestemming moest normaal het port betalen.

Ministerie van 's Lands Werken.

**BRIEVENPOSTEN
EN IJZEREN WEGEN.
BERIGT.**

Het besluit van den 27 Prærial jaer IX verbiedt het vervoer van brieven langs andere wegen of door andere middels dan den Post, en bepaalt dat de overtreders zullen gestraft worden met eene boete van 150 tot 300 franken.

Luidens de wet van den 22 April 1849 (Art. 9), zullen de bepalingen van bovengemeld besluit, insgelyk toepasselyk zyn op de personen die brieven zouden steken in de kisten die langs den Ijzeren weg verzonden worden, of in pakken met gavetten en gedrukte stukken die in het Postkantoor gefrankeerd zyn.

De merkelyke verminderingen door de Wetgeving toegestaan op het port van de brieven, noodzakten het Staatsbestuur tot eene werkdadige betogeling van de ongeoorloofde vervoeren.

Dien ten gevolge, denkt de Minister van 's Lands Werken het publiek te moeten waarschuwen dat alle overtreding van de wetten over bedoelde zake, voortaan tot gevolg zullen hebben de strenge toepassing van de opgelegde boeten.

Ter dier gelegenheid, denkt de Minister van 's Lands Werken ook te moeten doen herinnern dat de Administratie van de Brievenposten geen gevolg geeft aan de brieven die in de bussen gesteken worden en geldspeeten of juweelen inhouden.

Brussel, den 22 Mei 1850.

De Minister van 's Lands Werken,
H. ROLIN.

Bron: Stadsarchief. Modren archief nr. 487/2

In 1847 bekwam de post officieel, van staatswege het monopolie voor het vervoer van geadresseerde briefwisseling.

Spijtig genoeg brak in die tijd de cholera uit en de brieven die van uit een peststreek werden verzonden bleven een zekere tijd in quarantaine.

Deze poststukken werden in azijn gedrenkt of in dampen van tabak of solfer gelegd en werden doorboord met kleine gaatjes.

Heden worden nog regelmatig poststukken gecontroleerd en in Antwerpen en Brussel hebben ze een ontsmettingsmachine.

Op 1 juli 1849 verscheen de eerste postzegel.

In mei en juni van het jaar 1849 werden in 134 postkantoren van ons land geteld hoeveel brieven er verzonden werden.

In totaal waren er dat 558.674 zendingen. Over een afstand tot 30 km waren er dat 235.127 stuks. Meer dan 30 km waren er 323.547 voor de maand juni 1849. In die tijd werd de briefport over het algemeen aan de postbode betaald wanneer de brief afgegeven werd.

Op het einde van de 19de eeuw waren er al veel postkantoren geopend, ook in de landelijke gebieden.

Vereenvoudigde taksen.

Tot 30 km en tot 10 gr = 10 centiemen.

Boven 30 km en tot 10 gr = 20 centiemen.

Gewicht 10 tot 20 gr = 2 porten enz...

In 1836 voor 10 gr = 20 centiemen in hetzelfde postarrondissement.

De Gaffel van de 19de eeuwse postbode.

In Belgische musea's en verzamelingen treft men vaak een tweetandig stokje aan waarvan men vertelt dat het in de vorige eeuw door de postbode op het platteland werd gebruikt om honden, ganzen en varkens op afstand te houden.

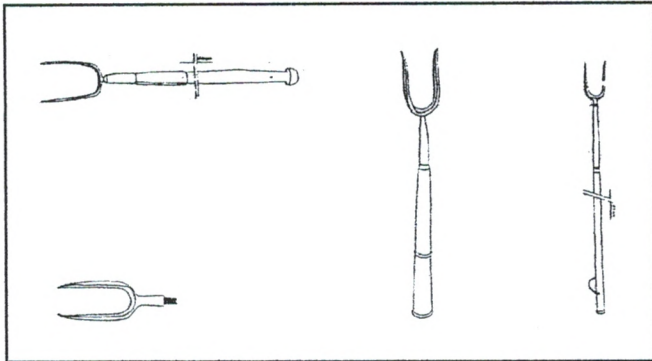
In die dagen liepen heel wat dieren inderdaad nog vrij rond over de wegen, ook al omdat er nog geen auto's reden.

De toenmalige briefbesteller kon dus waarschijnlijk zo'n "wapen" best gebruiken, maar bij nader inzien rijzen er enkele vragen rond de herkomst, de vorm en het gebruik van dat vorkje.

In de belangrijkste bibliotheken van ons land treft men in de afdeling handschriften en afbeeldingen van briefboden die een brief overhandigen aan een keizer of aan een bisschop, enz...

Zij worden meestal afgebeeld met een "lange puntige stok" en op hun zij dragen ze de bodebus (brieventas) of in de vorm van een buis (koker) waar het wapenschild van de stad op stond afgebeeld waarvoor ze werkte.

Bron: Geschiedenis van de post door de eeuwen heen en in Merksem, H.Driesen 1997.

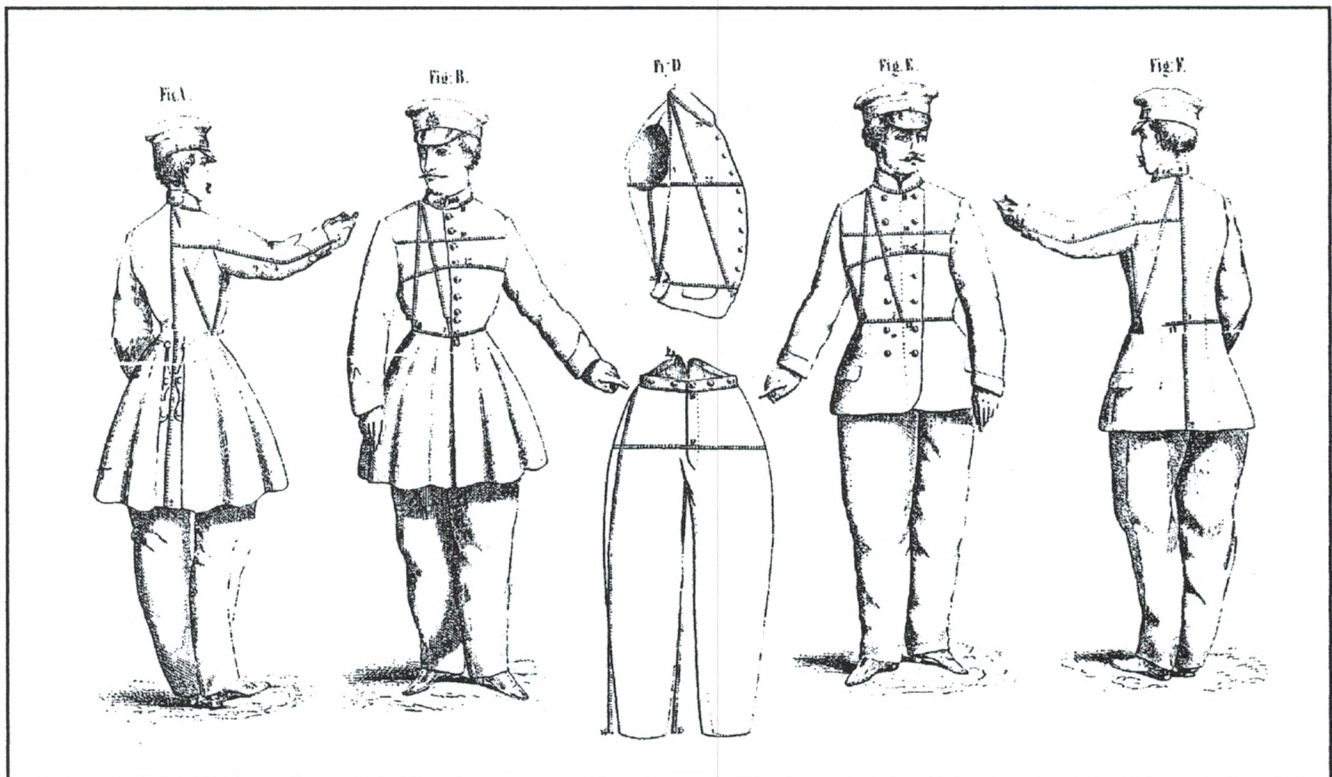
Beschrijving van de gaffel.

De steel is doorgaans een ruwe stok van hazelaar of een gedraaid stuk essenhout. Het vorkje zit geschroefd in een ijzeren of koperen dille waarin de steel steekt.

De tanden zijn vierkant in doorsnede en vaak bot, hoewel ze bij verscheidene exemplaren juist scherp zijn.

De totale lengte bedraagt 97 tot 106 cm en het totale gewicht is ongeveer 500gr. De kwaliteit en de afwerking variëren sterk: van gewoon ijzer en een betrekkelijk ruw uitzicht tot een combinatie van rood- en geel koper, een kapje en een lus.

Kleding en toebehoren van de postboden.

Tabel van de verschillende maten die moeten genomen worden voor het brstellen van uniformen (gedateerd 1884)

Uit in het Frans gestelde "*Réglement Général*" van 1845 van de "*Administration des Postes*" lezen we op hoofdstuk III, deel vier over de kleding en toebehoren.

Kostuum van de briefdrager:

art. 96 - Een kleine mantel met kap in koningsblauw, vallende tot op de knieën, gesloten door negen knopen identiek aan deze op de vest van de koeriers, wijd open kraag, ronde opslag van de mouw met twee knopen.

Een lakense broek in dezelfde kleur van de vest.

Een pet als deze van de koeriers. Zwarte das.

Kostuum van de landelijke postboden en boden te voet:

art. 97: - Blauwe jas met rechtopstaande kraag, ijzergrijze broek, pet in koningsblauw met rode lakense boord. Zwarte jas.

De landelijke postboden belast met de postbedeling in de buitenwijken van de stad kunnen verzocht worden het kostuum van de briefdrager te dragen.

Wapenschild (kokarde):

art. 98: - De boden, briefdragers, landelijke postboden en boden te voet moeten deze kokarde opgespeld op hun vest dragen of op hun jas aan de linker kant op de borst. Deze kokarde is in geel metaal met in het midden de Belgische Leeuw, waarop de woorden "Administration des Postes".

Wapens:

art. 99: - Tijdens hun rondes moeten zij voorzien zijn van een wapen, zowel voor hun persoonlijke veiligheid als voor de veiligheid van de hun toevertrouwde stukken.

De posthoorn van de boden:

art. 100: - De posthoorn die dient om hun aankomst aan te kondigen aan de postinstellingen en om andere voertuigen te verwittigen aan hen doorgang te verlenen.

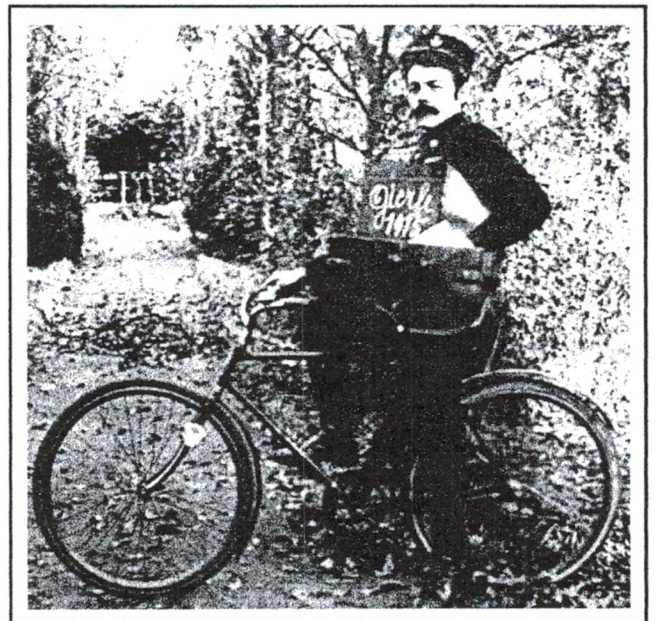
Tas van de briefdragers en landelijke boden:

art. 101: - Zij dragen een zwarte, lederen tas met schouderband, waarin de poststukken zich bevinden.

Ransel van de boden (te voet):

art. 102: - Deze boden dragen de poststukken in een ransel van behaard leder, opgehangen op de rug met twee lederen schouderbanden.

art. 103: - De uitrustingsstukken in de vorige artikels zijn volgens de normen van de administratie en worden onderhouden op de kosten van de eigenaar.

Postbode op ronde in Gierle in 1915

Ligging van de postkantoren:

art. 72: - De ontvangst -en verdeelkantoren moeten gelijkvloers worden ingericht en zo mogelijk in het centrum van de stad of gemeente, langs de weg gebruikt door de postwag en op een plaats die gemakkelijk toegankelijk is voor voertuigen. Hun toegang mag niet dezelfde zijn als deze voor een ander industrie -of handelscomplex.

art. 73: - De ontvangers en verdelers moeten het pand bewonen en niet van woonst veranderen zonder toelating.

art. 74: - De ontvangers en verdelers moeten op eigen kosten op een duidelijke zichtbare plaats de volgende tekst aanbrengen:

Postes aux lettres. Perceptie -
voor ontvangstkantoren.

Postes aux lettres. Voor verdeelkantoren.

art. 75: - Aan de buitenkant van de kantoren wordt een brievenbus voorzien met een afwaarts geplaatst lopend kanaal, zodanig geconstrueerd dat het onmogelijk is er brieven uit te halen of er enige schade aan toe te brengen.

art. 76: - De bussen zijn vervaardigd en gerangschikt zoals deze in de ontvangst -of verdeelkantoren, zij dragen hetzelfde opschrift.

art. 77: - De bussen die in de gemeenten zijn geplaatst zoals deze in de ontvangst -of verdeelkantoren is waar er geen postbeambte komt, ze dragen ook als opschrift "*Boîtes aux lettres - Brievenbus*".

Zij worden slotvast gesloten en alleen de plaatselijke postbode heeft de sleutel. Elk van deze brievenbussen bevat een stempel met daarop een letter van het alfabet en de plaatselijke postbode moet bij iedere ronde een afdruk van dit stempel als controle meebrengen.

art. 78: - De postbussen van ontvangers, verdelers en postbeambten staan ook onder hun onmiddellijke verantwoordelijkheid.

In iedere gemeente van het Rijk waar geen ontvanger, verdeler of postbeambte is, bevindt de brievenbus zich op een plaats, aangeduid door het gemeentebestuur en onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester.

art. 79: - De onkosten qua constructie en onderhoud van de postbussen bediend door postmannen valt ten laste van de ontvangers, de verdelers of de postbeambten.

De onkosten echter van de postbussen, opgesteld in de gemeente waar zich geen ontvanger, verdeler of postbeambte bevindt, valt ten laste van de postadministratie.

art. 80: - Het postkantoor zelf moet zo worden ingericht dat iedere behandeling van de brieven zeer discreet kan gebeuren.
Daarom zal die bediende enkel via een loket met het publiek in contact komen.

art.81: - Niet ver van de buiten het lokaal aanwezige postbus zullen de openingsuren aangeduid worden, alsook de uren van de lichte van de bus en de verdeling van de post.

Bron: Postgeschiedenis van Wilrijk - J. Schaerlaeken.

Zomerkleedij voor de Briefdragers

Den heer Minister komt zijne goedkeuring te brengen aan het voorstel uitgaande van den kleedingdienst, een zomer veston te verschaffen aan iederen brievenbesteller.

Te beginnen van 1913 zal eenen wollen veston verschaff worden aan iederen besteller die binnendienst of eene landelijke ronde doet, in vervanging der kielen.

Al de bestellers zullen bovendien eenen witten kol (half linnen, half gomelastiek) ontvangen die aan de veston zal vast gehaakt worden met bijzondere knoppen. Deze maatregel, indien hij voldoening verschaft, zal tot de afschaffing leiden van den soldaten kol die weinig briefdragers schijnt te bevallen. Ook mogen de agenten jaarlijksch, naar verkiezing, kepi of strooien hoed nemen.

De kiel welke verschaff wordt aan de bureelbedienden en begeleiders zal behouden blijven en vervangen worden iedermaal de noodwendigheid het zal vergen.

Zomerhoed 1920

1914

Zomeruniform 1920 Landelijke postbode

Postbode 1911

Johan Traets en Roger juni 1942

De post in 1920

Stadsbrievenbesteller - midden 19 de eeuw.

Penningen van de Postfanfaren van Antwerpen

Uithangbord van de Belgische Post -18 de eeuw

Bron: privéverzameling van de auteur.

TWEEDE POSTOMSCHRIJVING — PROVINCIËN ANTWERPEN EN LIMBURG
 Dienstbestuurder: M. ROOMAN & O. — Controleurs: MM. LINTERMANS en VAN DER VELDEN
 Bureelen in het Posthotel, Copenplaats, 43, te Antwerpen.

POSTBUREEL VAN ANTWERPEN

Ontvanger: M. C. T. J. MEUFFELS.

Bureeloverste: M. W. LEEN — Rekenplichtigen: MM. G. GENACHTE en P. H. SMEKENS.

HET BUREEL is open van 7 uren tot 20 uren. Op zon- en feestdagen van 9 uren tot middag.
 LICHTINGEN der hulpbussen: 7.-*, 8.30, 10.50, 12.30*, 14.30, 16.30*, 18.-*, 19.30*, 20.10, 22.20*.

De uren van elke lichting zijn op de bussen aangeduid.

UITDEELING der brieven. — In de stad en voorsteden: 6.45, 8.45*, 10.—, 11.30*, 13.45*,
 16.50*, 20.—* — Op het Kiel: 6.45, 11.30*, 16.50*, 20.* — (gedeeltelijk) — Berchem
 (buiten), Austruweel en St-Anna (Vlaanch Hoofd): 6.45, 16.50*

* *Afgeschafte op zon- en wettige feestdagen.*

De postbureelen van Antwerpen-Dokken (Zeeuwsche Koormarkt), Nijverheidslei en Berchem zijn open: De werkdagen,
 van 7 u. tot 19 u. De zondagen, van 9 u. tot middag.

Dat van Antwerpen-Ooststatie: De werkdagen van 7 u. tot 19 u. — Voor postzegels, tot 22 u. — De zondagen,
 van 9 u. tot middag.

Die van Antwerpen-St-Jansplaats, Antwerpen-Zurenborg Borgerhout: De werkdagen, in den zomer, van 7 u. tot
 19 u.; in den winter, van 8 tot 19 u. De zondagen, van 9 u. tot middag.

Dat van Antwerpen-Kiel: De werkdagen, van 9 u. tot middag en van 14 u. tot 17 u. De zondagen, van 9 u. tot 10 u.

Dat van Antwerpen-Dam: De werkdagen, van 8 u. tot middag en van 14 u. tot 19 u. De zondagen, van 10 u. tot middag.

WASSERIJ
DROOGKUIS

Hoge Buizen 45

1980 Epegem-Zemst

02 252 41 51

Fax 02 252 53 00

B.V.B.A.

Brood- en banketbakkerij

Merckx & co

b.v.b.a.

Molenveld 19 - 1982 Elewijt

Tel & fax: (015) 61 17 01

BROODAUTOMAAT

Kwaliteit is onze reclame!

Wij zijn reeds 75 jaar tot uw dienst

1929
75
2004

- KOLEN
- MAZOUT
- VERVOER

B.V.B.A.

VAN CALSTER en ZONEN

Driesstraat 144 - 1982 Elewijt

Tel. 015 / 61 12 51

Fax 015 / 61 22 31

Meubelen en Algemeen schrijnwerk

Guns

▼ Ramen en deuren in PVC

▼ Rolluiken

▼ Muurkasten op maat

▼ Plafond in hout

▼ .....

Elewijtsesteenweg 10 - 1980 Epegem

Tel en Fax 015 61 22 12

GSM 0475 93.67.41

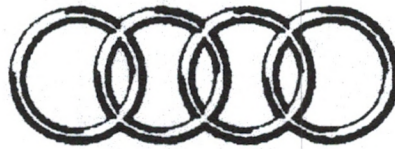
 TOYOTA

Garage St. Martinus b.v.b.a.

Roger VAN DEN EYNDEN

Damstraat 121 - 123 * 1982 Weerde - Zemst

Tel : 015 - 61.15.11

Audi

VERKOOP
NIEUWE WAGENS

MECHANISCHE
HERSTELLINGEN

EN CARROSSERIE

Garage Maurice n.v. Brusselsesteenweg 395 1980 Epepegem-Zemst 015- 61. 14.42

Uit sympathie voor de " *de Semse* " heemkring.

*Voor hun inzet om de plaatselijke historie te bewaren
De familiekunde te behartigen over de inwoners*

Louis Nijs Graaf Cornetstraat 24 1981 Hofstade - Zemst

PESS
MEN'S FASHION

*Actuele mannenmode
Jeans & vrijetijdskleding*

Kleding Marcel Brusselsesteenweg 418 1980 Epepegem - Zemst Tel: 015- 61.15.91

**Coiffure
Pascale**

Brusselsesteenweg 233 Epepegem - Zemst

Tel-Fax: 015 - 61.07.02 @-mail: RP1@pandora.be

De Semse bezoekt Leuven

op donderdag 4 november 2004.

Dr. Henri Vannoppen.

Met 35 personen van heemkring "de Semse" en van Heemkunde Vlaams-Brabant bezochten Leuven.

De eerste halte was het stadhuis van Leuven, waar we door twee gidsen opgewacht werden.

We vertrokken in de wandelzaal met de drie deuren die naar de schrijverskamers gingen. De bullen van het geld werden bewaard in de kamer van het register.

Het stadhuis van Leuven is in de eerste plaats het voorste huis aangevuld met twee vleugels zodat het gebouw een U-vorm krijgt. De vleugel tegen de Naamse straat omvatte de dekenij van de lakengilde en de conciërgerie van het stadhuis, de andere vleugel omvat de drie salons.

In de wandelzaal hingen de vlaggen van de zeven Leuvense geslachten en had men plaasteren ontwerpen van beelden van Constant Meunier.

Bij de vlaggen van de geslachten vonden we Gielis waartoe o.a. de van Quaderebbe's behoorden en van Rode, die Lelies in hun schild voerden.

Na de wandelzaal kwamen de salons aan de beurt.

In een eerste salon hangen de schilderijen van de Leuvense burgemeesters o.a. Ferdinand d'Udekem, een verre verwant van Prinses Mathilde en Raoul Claes, de bezieler van de Leuvense wielerbond rond 1900.

Een tweede salon doet dienst als trouwzaal. Daar hangt het grote schilderij van de laatste Rubensiaan Pieter Joseph Verhaghen "Mozes voorgesteld aan de dochter van de farao". Verhaghen schilderde de H. Barbara en de H. Donatus, twee schilderijen voor de kerk van Erps en "De Emmaüsgangers" bewaard in de kerk van Meerbeek.

Boven de wandelzaal vinden we de Grote Gotische Zaal. Het was de feestzaal van de stad.

Ze werd gebouwd in hooggotiek in 1445/1448.

Het groot urbanistische plan van Leuven omvatte in de 15de eeuw drie grote gebouwen, die op de rijkdom en op de macht van de stad moesten wijzen: het stadhuis, de Sint-Pieterskerk en het Tafelrond.

Het interieur van de Grote Gotische Zaal is neogotisch.

De verschillende vrijheden worden via grote schilderijen in de zaal voorgesteld.

De vrijheid van godsdienst en van meningsuiting door de veroordeling van de protestantse Anna van Roesmale, die in Leuven in de 15de eeuw levend begraven werd.

De politieke vrijheid door twee schilderijen: "Pieter Couterel verscheurt de privileges van het patriciaat in 1360" en "Wouter van der Leyden wordt in 1378 te Brussel vermoord door de patriiciërs", het begin van de defenestratie van Leuven of het uit de ramen van het stadhuis gooien van de patriiciërs.

De vrijheid van het onderwijs door de stichting van de universiteit onder hertog Jan IV in 1425. "De 1ste rector (een geestelijke) overhandigt de stichtingsbul van de universiteit aan de Leuvense burgemeester".

De universiteit ontstond uit de kapittelschool van Sint-Pieter. Het schilderij wou de verzoening tussen de liberalen en katholieken voorstellen.

Voor de burgemeester nam men het portret van de liberale burgemeester Leopold Vanderkelen.

De geestelijke die in Rome ging onderhandelen over de oprichting werd ook de eerste rector van de Leuvense universiteit.

In de Kleine Gotische Zaal sprak de schepenvank ook recht. Daar hangt een kopie van het schilderij van Dirk Bouts. "De gerechtigheid van Keizer Otto III". De edeldame, die de eer van haar onthoofde man wou redden doorstond de vuurproef zonder pijn en zonder brandwonden.

Dat wordt op het schilderij afgebeeld. De kelders van het stadhuis waren kelders van handelshuizen langs de oude baan van Rijnland naar Vlaanderen.

Typisch voor de gotiek langs de buitenzijde van het stadhuis zijn het maaswerk, de zuilen met het bladwerk, de beelden en de sokkels van de nissen. De gotiek is verticaal gericht en leidt rechtstreeks naar de hemel, ook in dit gebouw.

Via het herenhuis van Professor Dr. Philippe Van Billoen uit 1760 gingen we voor ons middagmaal naar de taverne "Domus".

Na het eten wandelden we naar de universiteitsbibliotheek opgericht na W.O. I op het Ladeuzeplein. We zagen het nieuwe monument met de mestkever van Jan Fabre. We wandelden even door de Blijde Inkomststraat met de Werbestelle, waar mannen, die opgeëist waren om naar Duitsland te gaan werken, zich moesten aanbieden.

Een gedenkplaat herinnert hieraan. In de Blijde Inkomststraat is ook het herenhuis van architect van Arenberg, die in de 19de eeuw de plannen maakte voor de nieuwe kerk van Erps en het gemeentehuis van Erps-Kwerps.

In de namiddag bezochten we met twee gidsen de expo "Flint en Stones" met het archeologisch onderzoek van steentijdkampen in het Provinciehuis te Leuven.

De basis van deze expo was de opgraving van de Federmesser-site op de Meiberg te Meer bij

Hoogstraten. Een zelfde cultuur vond men terug bij opgravingen te Rekem bij Lanaken.

De verschillende archeologische methodes werden uitgelegd: de stratigrafie (de grondafzettingen), de dendrochronologie (de boomringen), de C 14-methode en de thermoluminescentie (de ouderdom van steen, die in het vuur geworpen werd).

In het Paleolithicum waren de mensen nomaden, in het Neolithicum worden ze sedentair.

De titel van de expo "*Flint*" verwijst naar vuursteen of silex en "*Stones*" naar steen, meestal zandsteen of kwartsiet. Er waren nederzettingen van de Neanderthalers in Rotselaar en Vollezele. Verschillende types van mensen volgden elkaar op.

Het begint met de *Australopithecus africanus*, die rechtop ging lopen in Oost- en Zuid-Afrika.

De verklaring is de overgang van regenwoud naar savanne in Oost-Afrika zowat zeven miljoen jaar geleden. De hersenen werden groter door het rechtlopen en het strottenhoofd onderging veranderingen zodat de mens kon spreken.

De *Homo habilis* bewerkte steen in Afrika.

De *Homo erectus* kwam ook voor in Europa en Azië. Hij beheerste het vuur. Het is de eerste mens die in Europa voorkwam.

De *Homo sapiens neanderthalis* of de Neanderthaler is de volgende stap. Hij is 30.000 jaar geleden uitgestorven.

Dan krijgen we de *Homo sapiens sapiens* en zo zitten we bij de kambewoners van onze expo.

Ondertussen hebben ze ook in 2004 nog de *Homo floresiensis* gevonden op het eiland Flores ten oosten van Java. Het was een dwerg van 90 cm to 1 meter lang. Deze dwergmens zou behoren tot de restpopulatie van de *Homo erectus* en zijn dwerggroei zou te verklaren zijn door het leven in de oerwouden.

In de oerwouden is er meer koolzuurgas en minder zuurstof. Iemand met een kleine gestalte heeft minder zuurstof nodig en overleeft beter in het oerwoud. Deze dwergmens zou uitgestorven zijn 12.000 jaar geleden, mogelijk door een vulkaanuitbarsting.

Men spreekt eerst van een mens wanneer hij een herseninhoud heeft van 600 kubieke centimeter.

De expo "*Flint*" en "*Stones*" komt zoals gezegd uit Hoogstraten en probeert een beeld te geven van de Federmesser-groepen, de mensen op het einde van het paleolithicum of de oude steentijd.

De naam Federmesser werd door de Duitse archeologen ingevoerd en betekent pennenmes.

Het meest kenmerkende werktuig van deze beschaving was een spits mes, een afgestompte boord en dat lijkt op een pennenmes.

Het natuurlandschap bestond uit berk, den en kreupelhout en in de nattere zones uit wilg en populier. Men bemerkt op de expo de kempplaats en het leven onder de tent. Het gaat om een samenleving van jagers en verzamelaars.

De vrouwen looien de vellen door ze te behandelen met urine en daarna te kauwen. Men ziet de dieren waarop de mannen jagen: beren, elanden, edelherten, bevers, linxen, vogels en de wisent, een soort oerrend.

Het konijn kwam er eerst aan met de kruistochten. Hazen bestonden. De jacht steunde op boogschutters en speerwerpers.

De Venusbeelden en de rotsschilderingen waren de uitingen van kunst van de *Homo sapiens*.

De vrouwen kookten door kwartsiet of stenen te verhitten in het vuur en door deze warme stenen dan in water te brengen.

We volgen de gewebewerker en de steenkapper.

De laatste bewerkt de knollen. Men slaat er de klingen af om tot de kern te komen. Er werd heel wat gebruik gemaakt van experimentele archeologie.

In de Campusbibliotheek Arenberg te Heverlee werd de expo "*pizzabomen en paarse koeien*" bezocht.

Dit gebeurde ter gelegenheid van 125 jaar Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen, nu omgedoopt tot de Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen.

Twee gidsen leidden ons rond. De expo behandelde drie periodes uit de geschiedenis van de Belgische landbouw, de voeding, het veld, de stal en de toekomst van deze sector.

Tot 1880 was de landbouw kleinschalig. Dat is een eerste periode in de geschiedenis van de landbouw.

Door het erfrecht werden de boerderijen verder verdeeld en werden de hoeven steeds kleiner.

De landbouw was een overlevingslandbouw.

We kunnen spreken van een autarkie of van zelfvoorziening. Enkele uitzonderingen daarop waren de vierkanthoeven. Er waren slechts 300 boerderijen boven de 50 ha in Haspengouw en in de Polders.

Zij produceerden voor de markt en zelfs voor de export. Positief waren de Vlaamse tuinbouw en de verbetering van het landbouwmateriaal.

Zo ontstond de Brabantse ploeg. Aardappelen vulden het brood aan. In 1845/1846 werd de landbouw getroffen door een zware crisis o.a. door de aardappelziekte.

Het alfabetisme was algemeen en er waren geen landbouworganisaties. Er was toen geen internet.

De boer wist niet hoe hij deze crisis moest oplossen.

Een tweede periode is deze van de heroriëntering van de landbouw of de periode 1880/1930. Landbouwcomices werden opgericht.

De Landbouwfaculteit van Gembloux ontstond.

In 1870/1890 werd de landbouw opnieuw door een grote crisis getroffen. Het Amerikaanse graan werd veel goedkoper dan het Europese en de graanmarkt stortte in Europa in elkaar.

De oplossing waren seizoenarbeid, emigratie of heroriëntering van de landbouw.

Bij seizoenarbeid zoals in de bietenteelt werden de arbeiders betaald per prestatie. Het was dus hard werken om wat centen voor het gezin te verdienen.

De emigratie ging vooral naar de USA. Er waren nog geen melkerijen vóór 1880.

Dat veranderde langzamerhand. Met de toename van de melkerijen ontstonden de melkromers van Melotte en van Persoons uit Tildonk.

Sommige boerderijen legden zich toe op de vleesproductie. In 1850 at de gemiddelde Belg 17 kg vlees (de beenderen inbegrepen) per jaar.

Nu schat men het vleesgebruik op 80 à 90 kg zonder beenderen. Er waren landbouwers die overschakelden op de fruit- en groenteteelt.

De conservenfabriek Marie Thumas zorgde voor de verwerking van de groenten.

Ook eieren werden een aparte sector.

In de graanteelt kwam de eerste mechanisering met de dorsmachine. Vroeger besteedde de landbouwer de helft van het jaar vooral tijdens de winter aan het dorsen van het graan met de vlegel.

De dorsmachine werd aangedreven door een "locomobile". Sommige boeren kochten gezamenlijk dergelijke machines aan zoals Jules en Jozef De Coninck en Constant Renders in Erps-Kwerps tijdens het interbellum.

Voor 1940 waren er ook nog de geitenprijskampen. Kort voor W.O. II daagde de coloradokever op.

In W.O. II werd dit een echte plaag. Alleen D.D.T. was hiervoor een oplossing. Tijdens het interbellum had een gewone hoeve drie koeien, nu zijn er dat op een veehoeve minimum tweehonderd.

Er waren ook grote vernieuwingen: de invoering van kunstmest (het werk van Justus von Liebig, die het kende in 1839), technisch landbouwonderwijs zoals in het Heilig Hart te Heverlee, de landbouwlessen op de lagere school en de stichting van de Boerenbond en de Boerinnenbond.

Een derde periode is deze van het voldoende voedsel of de periode van 1950 tot nu. De tractor en de mechanisering zorgden voor een sterke productietoename.

Het was een hoogtechnologische landbouw. Het was ook de tijd van de oeverproductie met de kerstboter en de melkplas.

In 1984 kwamen de melkquota's tot stand.

Uit koolzaad werd biodiesel gemaakt. Men probeerde de overschotten weg te werken.

Vanaf 1960 breide de maïsteelt uit. Vroeger sprak men van Spaanse en Turkse tarwe.

Voor 1960 werd maïs alleen gebruikt als kippenvoeder. Kippenvlees was een luxe in de jaren 1950. Nu behoort kip tot het goedkoopste vlees.

De varkensteelt werd verbeterd o.a. met het Piétrainvarken. Men kreeg een multifunctionele landbouw, verkoop van eigen landbouwproducten op de hoeve en hoevetoeerisme inbegrepen.

Dat waren allemaal reacties op de landbouwcrisis tengevolge van de overproductie.

Er was geen opvolging meer in de landbouw.

Er zijn nog 60.000 boeren en men schat dat hun aantal tot 30.000 zal herleid zijn binnen 20 jaar.

In 2004 is de landbouw sterk gemoderniseerd, ook in de voeding. Men kan natuurlijke plastic maken uit maïs b.v. voor bekertjes op rockfestivals.

Dit plantaardige product vergaat, wat niet het geval is met andere plastics.

Men creëert nieuwe appelsoorten zoals de greenstar. De appel moet sappig zijn, er goed uitzien, minder blutsgevoelig zijn, beter bewaren en minder getroffen worden door appelschurft. De nieuwe variëteit beantwoordt hieraan.

Men kan ook producten bewaren onder hoge druk. Dit systeem wordt gebruikt voor oesters en verse fruitsappen. Men heeft door dit systeem ook een vers product.

In de melksector streeft men naar melk zonder bacteriën. Volgens de verschillende behandeling van melk krijgt men ook verschillende smaken.

De warme bakker verdwijnt langzamerhand uit onze dorpen. Broodjes probeert men te verbeteren met enzymen (eiwitten). Zo wordt brood perfect bewaarbaar.

De versheid van eieren kan men gemakkelijk controleren. Eieren die vers zijn, kleuren niet met het gebruikte product, eieren die niet vers zijn kleuren. Dat zijn slechts enkele voorbeelden uit de voeding.

Op het veld zijn er ook grote veranderingen in 2004. Via een DNA-code kan men de schimmels verdelgen. De hommelmast zorgt voor de bestuiving in de fruitteelt en in de groenteteelt b.v. tomaten en paprika's.

Lieveheersbeestjes en sluipwespen worden ook ingezet. Men kan hier spreken van een geïntegreerde landbouw.

Men kweekt sla op water in goten. Het wordt dus voor 1% van de telers een grondloze teelt. Komkommerplantjes worden in aangepast compost gekweekt.

Voor de aanleg van voetbalvelden wordt kunstgras vermengd met natuurlijk gras. Daardoor zijn de voetbalvelden wekelijks bespeelbaar.

In de stal zijn er in 2004 ook grote veranderingen. Kunstmatige inseminatie is algemeen.

De ventilatie in de stal is ook nieuw en kan ook in andere ruimten gebruikt worden. Koeien in moderne boerderijen staan op rubberen matten in plaats van stro, beton of rooster. Het stressgedrag van kuikens kan wiskundig geregistreerd worden, zodat de landbouwer kan ingrijpen.

Wat is de toekomst van de Belgische landbouw in de 21ste eeuw?

Een eerste scenario is een land zonder landbouw, maar dan is er geen voedselvoorziening uit eigen regio meer, dan moet alles ingevoerd worden.

Een tweede scenario is een grootschalige en intensieve landbouw zoals het Plan Mansholt dat wenste.

Een derde scenario is de Nichellandbouw, een hoogwaardige landbouw op maat van de klant.

Bij bakker J.B. Vergaelen rond 1840.

Roger Van Kerckhoven.

De roots van de familie Vergaelen lagen in Hombeek. Daar waren zij een respectabele molenaarsfamilie. Niet lang na de bouw van de stenen windmolen in Zemst-Laar kregen de molenaars uit Hombeek, interesse voor Zemst. Ze kochten de "Patattenmolen" van Laar aan en verhuurden hem aan de familie Fierens.

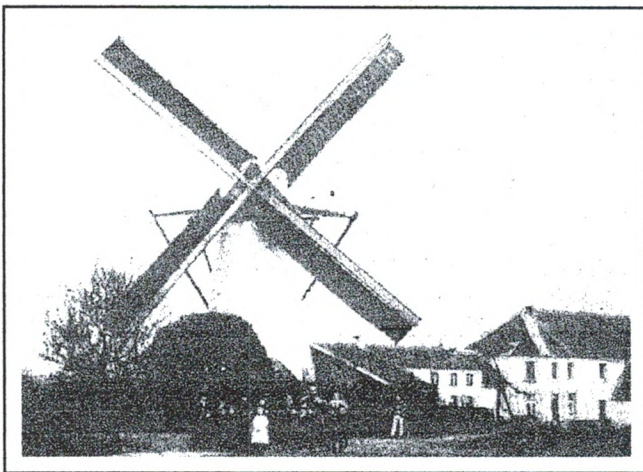
Omdat niet alle zonen de molenaarsstiel konden beoefenen, zochten zij een aanverwante bezigheid. De eerste bakkers in Zemst deden hun intrede rond 1780.

In vergelijking met de steden was het toen nog geen voltijds beroep. In de aanloopperiode was de bakker ook nog boer. De bakkersfamilie Vergaelen werd voorafgegaan door de kostersfamilie Van Malderen die, voor zover wij dat konden bepalen, die hier als eerste brood bakte om te verkopen.

Al vlug werden zij opgevolgd. Van den Nieuwenhuysen (later Cluckers) vestigde zijn bakkerij tegenover de koster.

De familie Devos-Vanderheyden bakte brood in de latere beenhouwerij van de familie Vanderheyden. Drie bakkers in het centrum van Zemst was van het goede teveel.

Adriaan Cluckers sloot de bakkerij van zijn schoonouders en opende er de herberg "Plaisance". De familie Devos kon nauwelijks het hoofd boven water houden. Toen de bakker stierf raakte weduwe Joanna Vanderheyden in schulden. Laurentius Van Malderen, broer van koster Henricus, slaagde erin te overleven. De capaciteit van zijn bakkerij was echter onvoldoende om de burgerij van het centrum te bedienen. Die behoefte was de zakelijke aanleg van de familie Vergaelen niet ontgaan. Een huis kopen of huren aan "den Steenweg" was echter niet zo eenvoudig.

de molen van Laar uit 1774

Het Groot Huis.

Een groot of hoog huis duidt niet alleen op de grootte of de hoogte. Zij kregen deze naam omwille van hun merkwaardige historische achtergrond.

Reeds eeuwen bezaten de heren van het kasteel Releghem het hoekhuis aan de Brusselsesteenweg en de Hoogstraat.

De eigendom bestond toen uit de drie eerste huizen: nu de bank, de optiekzaak en de beenhouwerij.

Rond 1800 verviel de interesse van de bezitters voor het enorme pand omdat het in zijn geheel onverhuurbaar was geworden. Meerdere pogingen om er een opbrengtshuis van te maken, waren mislukt.

De kostschool van meester Ruysvelts was geen lang leven beschoren door het oprichten van de gemeenteschool. De gemeente vond het pand te groot en te duur om er "de gemeentekamer" in onder te brengen. Die ontmoediging bracht de familie d'Hannosset ertoe het pand te verkopen. Bakker Devos was de eerste die een gedeelte van het grote huis aankocht.

"Sekeren huuse met hove ende verkenscot annex, hier in oock den kelder onder den huuse, daermevens met den borreput die sal syn ende blyven in vereniginge (doorgehaald: met het ander huys) desen huuse sal scheyden met den drup van 't dak, twee voeten een half buyten den hove buer naest den hof ende naest de syde van den huuse ende erve, daer nevens sal hy acceptant moeten maeken eenen nieuwe die voor 't komende benevens alle d'andere mueren sal doen voor gemeyne mueren (1794)

Het huis was belast met 1 keur aan Oliveten.

Door erfenis kwam "het groot huis" in handen van graaf Henricus De Baillet. Hij wilde niets liever dan het pand verkopen. Onze pastoor Franciscus Vanderauwera zag de aankoop ervan als een renderende belegging. Hij kocht de eigendom aan en verhuurde hem aan de bakkersfamilie Vergaelen.

Bakkerij en kruidenierswinkel.

Bij de familie Vergaelen zag men de zaken groots. Het was hun bedoeling om een zaak met klasse uit te bouwen in het dorpscentrum. Deze vestiging bood ruimte, een factor die de concurrentie miste.

De ligging was ideaal. Naast hem vestigde de familie Vanderheyden een herberg "Het wapen van Spagnien" en een beenhouwerij. Veel glans had deze zaak niet.

Op de tegenoverliggende hoek van de Hoogstraat was een smidse en een kleine winkel (nu slagerij).

Joannes Baptista (Tist) Vergaelen huwde Josephina Francisca Goossens. Dit stel was niet in staat om, zonder hulp, hun plannen te verwezenlijken.

De broer van Tist, Josephus Franciscus werd ingeschakeld als vaste helper.

Met drie konden zij de bakkerij en de kruidenierswinkel aan maar voor het huishouden namen zij een inwonende meid in dienst.

Tist Vergaelen was de eerste bakker in Zemst met een echte geïnstalleerde bakkerij. Naast brood bakte hij koeken en af en toe wat patisserie. Meestal waren dat droge koekjes. Mastellen¹ moet een verzamelnaam zijn van grote koeken, vandaar de uitdrukking: "er een mastel op geven".

In Mechelen waren zij reeds decennia lang te koop.

De uitbating van de bakkerij is enigzins te vergelijken met wat een eeuw later nog steeds in gebruik was.

De verse broden werden gekoeld op stellingen, wat wij nu rekken noemen. Uit de soorten granen maken wij op dat Tist en Jef verschillende soorten brood bakten.

Wie zich tot burgerij rekende, bestelde een wit tarwe brood. Wie een kleinere beurs had, stelde zich tevreden met een korenbrood. Een van de meest succesvolle initiatieven was het leveren van brood aan huis.

Hoewel lang niet iedereen brood kocht bij de bakker, nam de traditie om het eigen brood te bakken in de oven van een pachter, stilaan af.

Tist had een trekhond gekocht en twee hondenkarren om het brood rond te dragen. Dat moet de taak geweest zijn van een niet inwonende knecht, toen "dienstbode" genoemd.

We nemen aan dat de bakkerin als "Cisca" door het leven ging. Zij was verantwoordelijk voor de kruidenierswinkel.

Vanaf 1800 verminderde het aantal leurders zinderogen door de strenge reglementering tijdens het Franse bewind. Die maatregel was de oorzaak dat winkels als paddestoelen uit de grond stegen.

De meeste daarvan verdwenen want zo eenvoudig was het niet. Om een winkel te mogen uitbaten, moest men over een patent beschikken.

De administratie en kostelijke vergunning schrikten de mensen af. Wie "particulier" wilde worden moest over enig kapitaal beschikken.

Het assortiment van de winkel van Cisca laat toe om de toenmalige tradities in te schatten. Een vergelijking met de toestand vandaag is relevant.

Wat nu de grote winkelketens zijn, waren eertijds de markten: de meeste waren werden gekocht op de markt. Maar dat "iets" dat vergeten werd, kocht men aan in een plaatselijke winkel.

Deze strategie blijkt duidelijk uit de winkelwaren van Cisca. Keukenwaren als zout of suiker konden niet gemist worden in het dagelijks gebruik.

Een kledingstuk moest onmiddellijk hersteld worden met het passende garen. Wie kwam er nooit nagels te kort om een onverwachte herstelling uit te voeren.

Om vuur te maken had men "solferstokjes" nodig.

Veel verleidelijke producten stonden niet in de rekken. Zeurende kinderen werden wel eens zoet gehouden met een brok kandijnsuiker maar dat was iets extra dat niet iedereen zich kon veroorloven.

Een drug die al eeuwen in trek is, is tabak.

Verdiende de zwoegende wroeters geen pijpje na het avondeten? Bij wie lag er geen stenen pijp op het schap boven de stoof? Elke dag verkocht Cisca meerdere tip zakken fijne tabak aan haar klanten.

Roken was zo ingeburgerd dat het werd vastgelegd in overeenkomsten van de ouders die hun laatste levensjaren sleten bij hun kinderen.

Wie niet rookte nam zijn toevlucht tot een snuif zak. Onze pastoor had een mooi versierde snuifdoos.

Nog anderen pruimden op een dotje tabak.

Het gebruik van zeep en bleekproducten was enorm gestegen. Heel wat meisjes raakte ermee vertrouwd door het beroep van "Kappenwaster", een delicate bezigheid. De combinatie van bakkers -en kruidenierswinkel bracht de klanten in contact met ongekende waren die door Cisca werden aangeprezen. In dat opzicht was de winkel een trendsetter. Tist overleed in 1847.

Bij zijn overlijden maakte notaris Sterckx een inventaris op. Een paar maanden later hertrouwde Ciska met zijn broer Jef. In plaats van een huwelijkscontract lieten zij hun testamenten opmaken waarin alle overeenkomsten werden ingesloten.

Inventaris in de bakkerij -winkel J.B. Vergaelen.

29 oktober 1847 om 8 uur 's morgens, akte n° 50 uit 1847.

Ten verzoeken van de weduwe **Josephina Francisca Goossens** echtgenote van wijlen **Joannes Baptista Vergaelen** (+Sempst 24 augustus 1847) en van hun drie minderjarige kinderen: **Theresia, Antonius en Petrus Vergaelen**.

In tegenwoordigheid van Josephus Franciscus Vergaelen, broodbakker, wonende te Sempst, vaderlijken oom van de drie kinderen, hun toeziende voogd.

De voornoemde kinderen alleen bevoegd om zich te gedragen als enige erfgenamen en dat ieder voor een derde deel.

De schatting gebeurde op advies van Guilielmus Ceulemans, winkelier te Sempst. Herbergier en hulp van de notaris, Franciscus Hoorinckx en schoolmeester Petrus Van Dijck, getuigden.

¹Klein plat rond broodje van tarwebloem met anijs, met een kuiltje in het midden. Mastellenbijting: volksspel waarbij om het snelst en al lopende een mastel moet worden opgegeten.

In de keuken:

2 koperen kandelaars, 2 dito lampen, een dito lantaarn en een dito koffiepot	13 fr
een tinnen schotel, zout -en mosterdpot, een peperbus en dito liter	3
7 tassen, 6 koppen en suikerpot, borstel en kapmes	1,50
koperen moor	3,50
11 stoelen	11 fr
2 tafels	3
een kleine spiegel en 2 kleine prenten	1
een commode	3
een hoerschappraai met kleine venstergordijnen	2
9 stalen vorken, 2 messen en een aarde kruik	1,50
een "parcaele" paraplu en een korfje	2
7 handdoeken en een parcael coupon	3
2 strijkijzers, vuurschup en haak	1
een coupon sokkengoed, een slaapmuts, 5 tafelservietten, een klein tafellaken en 8 venstergordijnen	10

in de winkel:

een partij garen	15 fr
een partij lint en sagotte	12
een partij poedersuiker	18
een partij kandijnsuiker	19
een partij broodsuiker	1,50
een partij zeep	7
een partij thee, koffie, kruidnoten en kaneel	4
een partij nagels	5
een partij stijfjel, blauwsel, lakmoes en vermicelli	18,50
de dozen, bakken en schappen	20
een partij bitter, solferstokken, wasborstel, sikkels en pijpen	7
een partij kaarsen	5
een koffiemolen, schalen met gewichten, mortier en stamper alles in koper, ijzeren weegbalken	20
een partij zout	12
een partij tabak, gerstenbloem, eieren en boter	5,50
een winkeltoog	3

in het broodhuis:

een partij brood	50 fr
4 broodmanden,	
een bakpan en enige aarden potjes	2,50
2 werksargiën (slechte dekens)	2
een broodmouillie, tafel en enige planken	8
7 ovenplaten, broodschup, bijl, propere moer (slijk)	
4 ovenpalen en krabbers	10
een koperen fornuis met ijzeren deksel	17
een zilveren zakhorloge	10

in het washuis:

5 tinnen schotels, een dito bierpot, een ijzeren ketel, 9 tinnen lepels, een zaanpot met melk, een kleine borstel en een paar "schrikschoenen"	13
--	----

in de kelder:

een partij patatten	130
een partij smout met 2 vaten	21
een partij bieten	14
een botervat met stamper	8
een vleesvat en vet	45
een vat, bierstelling en 2 koperen kranen	6
2 potten met snijbonen	2,50
een partij koeken en mastellen	1
2 koperen kranen	0,50

in de bovenkamer met venster langs de steenweg:

een weekhouten kist	7
16 manshemden	16
een kleine kist en een lessenaar	2
een beddekoets met katoenen gordijnen, een wollen deken, een paar lakens, 2 wollen kussens, een pluimen hoofdpeluw, een wollen matras, een strozak	40
een kleine beddekoets, een wollen deken, een paar lakens, een klein wollen bed, en en hoofdpeluw gevuld met stro	10
10 tafelmessen, 12 tinnen lepels, een dito dienlepel,	
12 stalen vorken	6
10 paar slaaplakens	20
een tinnen wijwatervat,	
een kleine spiegel en kruisbeeld	1
2 kleine venstergordijnen	0,20

in de zemelkamer:

een partij zemelen	35
--------------------	----

in de tarwemeelkamer:

een buidelmolen	60
een partij tarwemeel	90
een partij wit graanmeel	87

in de graankamer ernevens:

een partij boekweit	26
een partij koren	13
een partij gerst	14
een weegschaal met schalen en gewichten	20
40 ledige graanzakken	40
2 zagen	3
2 graanmaten	5
een handboog, een pistool, een wan,	
een zift en 2 graanschuppen	5

in de koren meelkamer op de 2de verdieping:

een partij korenmeel	81
een partij "kriel" (kers)	144
een partij ajuin, papier en faience	7

in de aardewerkkamer:

een partij aardewerk	30
een bruine kas uit laken en	
een dito blauw kleed	10
een partij erwten en bonen	1,50

in de slaapkamer van de meid:

een beddekoets, katoenen deken, een paar lakens, een strozak	
hoofdpeluw gevuld met stro	10

op den denter:

een partij bezems, een spinnenwiel,	
een stoel en kaasborstels	5

in een kleine kamer op den trap:

een beddekoets, katoenen deken, wollen matras en wollen hoofdpeluw	13
--	----

op den zolder:

een partij hooi	30
een wieg	1,50

op de achterplaats:

een trekhond met 2 tuigen, 2 karren	65
een partij brandhout	34
een kruiwagen	4
een vat, riek en koperen marmiet	3
2 kuipen, 2 emmers, een blikken dito,	
een ladder en 2 planken	6
een kruiwagen, schup en bijl	5
een partij kolen, selder en andijvie	2

in de schuur:

een partij stro	30
een partij boonstaken	6
een partij planken	18
een ladder, graanschup en gritsel	4
4 beitels en mesthaak	4,50

in het verkenkot:

een varken	35
------------	----

in de koestal:

een koe	110
---------	-----

in een plaats naast de koestal:

2 blus potten, een kolenschop en een hak	13
een partij houillie (steenkol)	27

alle granen en vruchten op het veld en de mestwaarde
85

een stuk lijnwaad dat bij de wever was	20
--	----

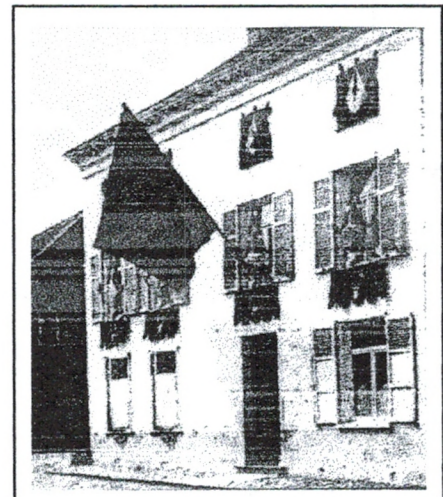
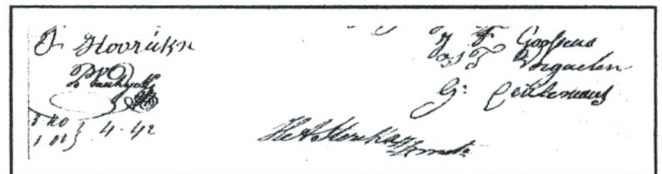
geld:

100 stukken van 5 frank	500
50 stukken van 2 frank	100
145 stukken van 1 frank	145
60 stukken van 50 centiemen	30
in koperen geld	24,93

Het algemeen totaal: 2679,63 frank

De weduwe verklaarde geen schulden te hebben tenzij van geleverde waren waarvan zij het bedrag nog niet kende.

De inventaris werd om 11 uur in de voormiddag afgesloten.

Het bakkershuis zoals notaris Sterckx het liet verbouwen foto anno 28 mei 1905
De oorspronkelijke hoogte bleef bewaard.

bron: minuten van de notarissen J.J en J.B. Verstraeten en H.A. Sterckx

Monseigneur Willibrordus Johannes De Campenhout uit Toronto (Canada) ontmoette 300 "Van Campenhouts" in buurgemeente KAMPENHOUT op 20 april 2002.

Jos Lauwers

Uit dit relaas blijkt eens te meer hoe een dubbeltje soms rollen kan! Een schrijven van Monseigneur Willibrord Johannes de Campenhout uit Toronto (Ontario, Canada) dd. 11 augustus 1998 werd ons overgemaakt door het gemeentebestuur van Kampenhout.

Voornoemde titularis bisschop van Bouan-Lombrives vroeg daarin waar hij het adres kon vinden van ene Jos Lauwers, schrijver van de "Geschiedenis van Berg, Buken, Kampenhout en Nederokkerzeel", teneinde méér te vernemen omtrent zijn stamboom.

Op 7 september 1999 antwoordden we hem dat we wel geschiedkundige werken schreven, maar geen genealoog waren!

Niettemin wezen we erop dat we in ons werk de oudst bekende personen in de 12de en 13de eeuw uit de stam "de Campenhout" behandeld hadden. Alsdan verdwenen zij uit de lijsten van de adel.

Historicus Jan Verbesselt was van mening dat zij gewestelijke vertegenwoordigers van de hertogen van Brabant waren, aangezien hun naamdragers in de 13de eeuw de titel van notarii (secretaris, geheimschrijver), zelfs van judices domini ducis (rechters van de heer hertog) waren. Zij zouden sedert dan in dienst staan van de hertogen van Brabant, graven van Leuven. Monseigneur signaleerde dat hij zijn afstamming reeds achterhaald had tot in de 15de eeuw!

Op 6 maart 2001 stuurden we hem een bericht, verschenen in dagblad "Het Volk", waarin vermeld stond dat Kris Van Campenhout, Schotensteenweg 218b te 2960 Brecht, een reünie van al zijn naamgenoten wilde beleggen, omdat hij aldus zijn "roots" wilde ontdekken.

Op zondag 28 januari 2001 was hij met enkele naamgenoten uit het hele land, -en zelfs uit Nederland-, samengekomen in zaal Ter Elst in Kampenhout-Relst. De werkgroep plande een groot gezamenlijk bezoek van de Campenhoutenaren aan de gemeente Kampenhout.

De bisschop meldde ons op 3 september 2001 dat hij van Kris Van Campenhout vernomen had, dat er in april 2002 te Kampenhout een bijeenkomst van zoveel mogelijk naamgenoten voorzien was.

Wij waren er niet van verwittigd dat die reünie zou plaatsvinden op zaterdag 20 april 2002, wellicht omdat de inrichters ons niet kenden.

(We zijn ook geen "Van Campenhout's!).

Toch zagen we die dag tijdens een uitzending van RinTV een flits over de dorpswandeling van zo'n 300 aanwezige naamgenoten "Van Campenhout" nabij het pas ingehuldigde standbeeld van Ludwig van Beethoven in de tuin van de oude pastorie van Kampenhout.

We melden onze bevindingen aan Monseigneur de Campenhout en drukte ons spijt uit over dat hijzelf niet eens naar ons in Perk was gekomen, nu hij toch in de buurt was.

Zijn antwoord van 26 maart 2003 was begrijpelijk: hijzelf was vanuit Utrecht naar Kampenhout gereden met een collega, die nog dezelfde avond weer huiswaarts moest keren. Monseigneur maakte van de gelegenheid gebruik om ons mede te delen dat hij opnieuw naar Europa zou komen en van 12 tot 19 juli 2003 in Baarle-Hertog zou verblijven.

Hij hoopte met zijn familie een bezoekje aan Kampenhout te brengen om er het dorp en zijn mooie omgeving te ontdekken.

In feite waren we wel nieuwsgierig geworden naar zijn eigen afkomst. In zijn brief van 1998 schreef hij in PS: *"Please feel free to correspond in Dutch, as I have sufficient facility in that language to read correspondence and printed materials, both contemporary and historical"*

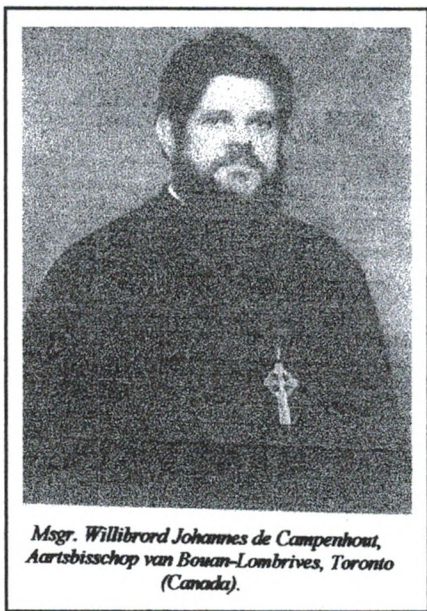
Op een avond in 2002 belde men ons op vanuit Toronto: *"Allo, bij Jos Lauwers? Hier Willibrord Johannes de Campenhout"*. Een tikkeltje verwonderd vroegen we: *"Is u dan de bisschop van Toronto?" - "Ja, dat ben ik inderdaad!" - "Mag ik u vragen, Monseigneur, hoe het komt dat u zo perfect Nederlands spreekt?" - "Wel, ik heb gestudeerd in Utrecht, ziet u"*.

MERRY CHRISTMAS
AND A HAPPY NEW YEAR

Biografische informatie.

Bij schrijven van 26 maart 2003 had Monseigneur, op mijn vraag, een informatieve nota gevoegd,

*Msgr. Willibrord Johannes de Campenhout,
Aartsbisschop van Bouan-Lombrives, Toronto
(Canada).*

zoals die verschenen was in meerdere Canadese woordenboeken over internationale biografie.

Daaruit vernamen we dat Willibrord Johannes de Campenhout de katholieke en apostolische bisschop van Bouan-Lombrives is; Oud-katholiek en directeur van het Instituut voor Joanneïsche studies, in Toronto, Canada.

Naast een uitgebreide academische opleiding en geestelijke vorming ter voorbereiding van de wijding tot het priesterschap, beide in Nederland en Frankrijk, verwierf Bisschop de Campenhout het diploma "Bachelor of Arts" van de "York University" en had hij post-graduate studies ondernomen in theologie, beide aan de "Toronto School of Theology", een graduaatschool aan de Universiteit van Toronto, en in het "Sint-Augustinus Seminarie", een Rooms katholiek diocesaan seminarie gehecht aan de Pauselijke Universiteit van Rome, te Scarborough, Ontario.

Bisschop de Campenhout, reeds meer dan zowat 30 jaar privaat geleerde, is benevens zijn bisschoppelijke taak ook docent en auteur.

Hij is geboren in de Nederlandse stad Utrecht op 26 april 1951 en aldaar opgegroeid in een zeer intellectueel midden. Zijn familie, die verscheidene vooraanstaande theologen telde, zorgde samen met de inzet van zijn ouders voor zaken van sociaal en ethisch recht, voor een stimulerend milieu. Zodoende stond bisschop de Campenhout, vanaf zeer jeugdige leeftijd, in contact met zowel ethische als theologische problemen.

Hij volgde middelbaar onderwijs en voltooide zijn eerste jaar universiteit in Nederland, waarna hij zijn studies

verder zette in Canada met als graad een erediploma "Bachelor of Arts-graad" in religieuze filosofie.

Bisschop de Campenhout heeft een zeer ruime opleiding genoten. Ze omvatte de studie van onderwerpen als godsdienstige filosofie, comparatieve liturgie, niet enkel de historische en *doctrinaire ontwikkeling van de Joanneïsche Christenheid*, zijnde de studie van de *Christelijke theologie* zoals ontleend aan het Evangelie van Joannes en zoals door zijn volgelingen onderwezen, de voornaamste dezen van Klein-Azë, het tegenwoordige Turkije.

Zijn deskundigheid inzake Joanneïsche Christenheid is wijd en zijd geacht en bekend en zijn bijdragen hieromtrent werden in 1991 erkend door het "International Biographical Centre" van Cambridge (Engeland), en in 1993 door de Canadese Overheid, toen de Bisschop de herdenkingsmedaille ontving van de 125ste verjaardag van de Conferentie van Canada.

Bisschop de Campenhout werd in Frankrijk priester gewijd in september 1981 en verheven tot het episcopaat van Toronto, Ontario, in 1993, waarbij hij uitgeroepen werd tot titulair bisschop van Bouan-Lombrives.

Zijn bisschoppelijke taken zijn hoofdzakelijk academisch van aard., aangezien hij geen diocesaan bisschop is. Toch kreeg hij bovendien de spirituele verantwoordelijkheid over de congregatie van "The Woman in the Wilderness", een religieus genootschap toegewijd aan de viering en de aanbidding van het Heilig Sacrament.

Als directeur van het Instituut van Joanneïsche studies, is bisschop de Campenhout belast met de voorbereiding van het openbaar profiel van de Joanneïsche Christenheid en om een levenservaring aan te moedigen en te promoten, die de verering van de Eucharistie in ieders dagelijks leven integreert. Bisschop de Campenhout is gehuwd, zoals toegestaan door de "Oud-Katholieke kerkgemeenschap" en de "Verenigde kerken" in nauw contact met Rome, en hij vormt een gezin met zijn echtgenote Anne en zijn twee dochters in Toronto, Canada.

Bijeenkomst werkgroep op zondag 28 januari 2001 in zaal Ter Elst in Kampenhout-Relst

Grote familiebijeenkomst "Van Campenhout" 2002.

Monseigneur de Campenhout voegde bij zijn brief van 26 maart 2003 een verslag over de geplande samenkomst, dat op Internet was verschenen en waarvan hieronder de inhoud volgt:

"Zaterdag 20 april 2002 werd een feestdag voor 300 mensen tijdens de reunie "VAN CAMPENHOUT".

Met inschrijvingen uit België, Nederland, tot zelfs Spanje en Canada, zakte een internationaal gezelschap op een mistige zaterdagochtend naar Kampenhout af, allen op zoek naar de gemeente, waarvan ze de naam dragen.

Gelukkig voor de toeristische rondrit was de mist tijdig opgetrokken en konden de genodigden genieten van een prachtige lentedag.

Met zes autobussen werd er doorheen Kampenhout getoerd langsheen alle bezienswaardigheden en werd er een bezoek gebracht aan een witloofbedrijf. De Gidsenbond Midden-Brabant zorgde voor een deskundige uitleg.

De broodjes maaltijd in zaal Pax werd verzorgd door de leden van de Sint-Sebastiaansgilde. Nadien volgde nog een dorpswandeling met bezoek aan het gemeentehuis en de pastorietaan.

Tegen een uur of vijf werd er in de gebouwen van de vroegere brouwerij Biertoren een receptie aangeboden door het gemeentebestuur. Het Campusbier en de vrolijke muziek en dans van de Gilde zorgden direct voor de nodige ambiance.

De toeristische dienst van Kampenhout, van wie de organisatoren enorm veel steun kregen voor deze dag, zorgde voor de nodige brochures met wandel -en fietsroutes in Kampenhout, voor wie later nog eens op eigen initiatief wenste terug te komen.

In zaal "Den Ast" werd dan nog verbreederd aan de feesttafel en gedanst en gezongen tot in de" vroege uurtjes.

Kampenhout, bakermat van "van Beethovens" stam, nu ook de ultieme "heimat" voor al wie ter wereld "Van (K) Campenhout" heet.

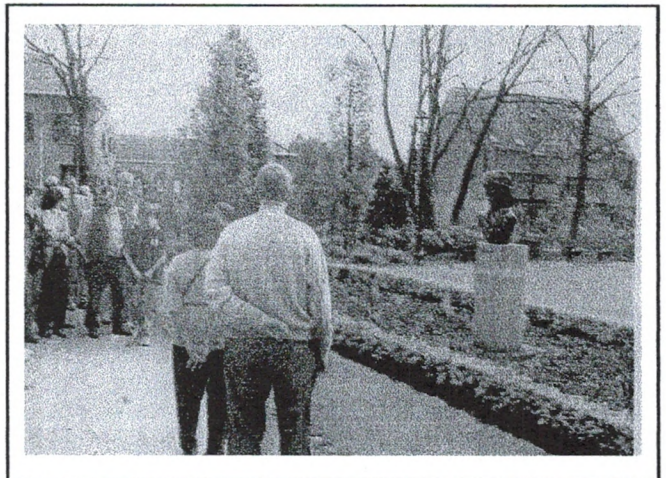
Tijdens voormelde nieuwsuitzending van Ring-TV hoorden we 's avonds de speaker aan aarstbisschop de Campenhout vragen "Monseigneur, komt U hiervoor speciaal uit Canada?" - "Zeker en ik ben blij het dorp van mijn voorvaderen hier teruggevonden te hebben. Wat mij vooral trof zijn de vele oude witgekalkte huisjes en de kleine leuke cafeetjes, die er ons aan voorbije eeuwen herinneren".

Wat het beloofde bezoek van Aartsbisschop de Campenhout in juli 2003 aan ons land betreft, kwam een kink in de kabel en de reis ging niet door. U herinnert zich nog dat er in 2003 een erg besmettelijke ziekte "Sars" wereldwijd slachtoffers maakte.

Hoe wil het lukken, maar uitgerekend de stad Toronto (Canada) had er maandenlang erg onder te lijden. De plaatselijke overheid liet geen enkele tocht in of uit de stad toe. De besmetting was in de zomer haast overwonnen, maar sloeg toen opnieuw in volle hevigheid toe. U begrijpt, beste lezers (es), dat Monseigneur helemaal geïsoleerd was.

Zelfs brieven mochten niet langer binnen of buiten de stad gestuurd worden. Zo eindigde dit verhaal onverwacht in sourdine en zonder eindklank.

Enig teken van leven was gelukkig toch de klassieke Kerst -en Nieuwjaarskaart voor 2004, die we van Monseigneur de Aarstbisschop mochten ontvangen en op onze beurt beantwoord!.

Halte dorpswandeling bij het borstbeel van Ludwig van Beethoven in de pastorietaan.

Kampenhout was bakermat van van Beethovens stam, waar de oudstgekende stamvader Jan van Beethoven omstreeks 1485 moet geboren zijn.

In dit gemeentehuis te Kampenhout ontving Monseigneur Willibrord Johannes de Campenhout uit Toronto (Canada) 300 naamgenoten.

Groepsfoto familiereunie , zaterdag 20 april 2003 met 300 naamdragers "**Van Campenhout**"

Enkele MARIA'S in -- Brabant.

Beschrijving van de wonderbeelden en merkwaardige Bedevaartplaatsen van Onze-Lieve-Vrouw in Brabant door P. Fr. Stephanus Schoutens, minderbroeder-recollect St-Truiden - 1878.

CAMPENHOUT

Op het Onze-Lieve-Vrouwealtaar der kerk van Campenhout, aan aanzienlijk dorp tusschen Brussel en Leuven, staat een beeld van de Moeder Gods, in vroegere tijden met een groote toeloop vereerd, welke, zoo men meent, in de XIV of XV eeuw, wanneer er in de omstreek eene vreeselijke ziekte heerschte, eenen aanvang had genomen.

In de oude kerk, thans door eene nieuwe vervangen, stond het beeld in eene nis van den muur, met het jaartal 1433 erbij.

Nog heden wordt er jaarlijks, op Quateremperwoensdag, na Sinxen, met het beeld van Onze-Lieve-Vrouw eene processie gedaan, welke weg van ruim drij uren aflegt.

Ook dan komt er een groot aantal bedevaarders naar Campenhout. Buiten dien dag komen er geene, hoewel vele inwoners en geburen van het dorp, in ziekte of na het overlijden van eenen vriend of bloedverwant, afzonderlijk den processieweg al biddend volgen.

Een bewijs dat de toeloop nog al merkwaardig moet geweest zijn, is dat er weleer papieren vaantjes bestonden, gelijk men er slechts op de voorname bedevaartplaatsen aantrof, met het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Campenhout erop, waaronder het volgend opschrift stond :

***Comt al naar Campenhout, de Moeder Godts
vereeren,
Sy sal door 't heyligh Cruys het quaet van u
afkeeren.***

PERCK.

De parochie Perck is ruim een uur beoosten Vilvoorde gelegen. In de kerk van dat dorp berust, van over oude tijden, een Onze-Lieve-Vrouwbeeld hetwelk immer in groote eer is gehouden geweest, om de menigte mirakelen die er door geschied zijn.

De toeloop was voorheen zonderling groot, vooral den derden Sinxendag, wanneer men het in plechtige processie door het dorp droeg.

Heden wordt de plechtige Onze-Lieve-Vrouwprocessie jaarlijks op den feestdag van Onze-Lieve-Vrouw-Bezoeking, 2 juli, gedaan.

Het is meestal om de genezing van breuken te bekomen dat de lijdenden, of anderen in hunnen naam, herwaarts hunne toevlucht namen en tot bewijs dat zij niet zelden hunne gebeden verhoord zagen, dienden de menigte offergiften die eertijds rond Maria's beeld hingen, alsook de in den omtrek algemeen bekende spreuk :

Zoek troost in Perck.

PEUTHY (Onze-Lieve-Vrouw-ten-Troost).

Onder de parochie Peuthy, bij Vilvoorde, staat, niet verre van het dorp, eene kleine kapel aan de heilige Maagd toegewijd. Weerskanten van het er vereerde Onze-Lieve-Vrouw beeld, ziet men een opschrift, het eene in 't Fransch, het andere in 't Vlaamsch.

Beide geven den oorsprong der bidplaats te kennen. Het Vlaamsch luidt als volgt :

***Dit Kapelleken is hier opgeregt, tot eeuwige
gedagtenisse van het vermaerd clooster en kerk der
Religieuse Carmelitessen van O.-L.-Vrouwe-ten-
Troost, hetwelk nu in Vilvoorde is getransfereerd en
naer 110 jaeren op dese plaetse gestaen te hebben
door de goddelooze beeldstormers is verwoest en
verband geweest, den 12 februari van het Jaer ons
Heere 1578.***

Toen, in 1622, de Karmelietersen, met het wonderbeeld van Onze-Lieve-Vrouw-ten-Troost van Brussel naar Vilvoorde terug keerden, brachten zij het eerst hier en plaatsten het op het altaar, waarna men er de Litanie der Allerheiligste Maagd zong.

Tegen de avond kwamen het Magistraat en een aantal burgers van Vilvoorde het afhalen en processiegewijs werd het naar Vilvoorde gebracht.

SEMPST (Onze-Lieve-Vrouw in het Hammeken).

Onder het dorp Sempst, een uur van Mechelen, op den steenweg naar Brussel gelegen, staat op den oever der Senne, eene in de omstreek zeer vermaarde bidplaats, bekend onder de naam van Onze-Lieve-Vrouw in het Hammeken.

De oorsprong van die kapel is eeuwenoud en de overlevering verhaalt diensaangaande het volgende :

Een schip dat langs de Senne kwam aangevaren, bleef omtrent deze plaats, schielijk stil liggen. De schippers beproefden alle middelen om het vandaar te verwijderen, doch alle hunne pogingen waren vruchteloos. Dan losten zij de lading en zetteden zich nogmaals aan 't stooten en trekken, doch met niet meer voordeel; het schip verroerde niet.

Wijl zij daar radeloos stonden en de oorzaak van zoo zonderlinge gebeurtenis zochten te achterhalen, ontwaarden zij op den oever in het kreupelhout, aan een

groene wilg, een klein Onze - Lieve - Vrouwbeeld. Die onverwachte vondst was hun eene straal van hoop, en kwam hun voor alsof de heilige Maagd betuigen wilde dat zij bereid was om hen uit de verlegenheid te helpen.

Zij namen eerbiedig het beeldje op, plaatsten het tegen eenen groteren boom, timmerden er al gauw een dakje over om het tegen slecht weder te beschutten en knielden ervoor neder, de heilige Maagd vurig smeevende dat zij hen in hunnen nood zou bijstaan. Dat gebed werd verhoord. Op den stond zelven, zonder dat zij nieuwe pogingen aanwendden, geraakte het schip los en kon het zijne reis voortzetten. Daaruit besloot men dat de heilige Maagd deze plaats had verkoren om er op eene bijzondere wijze geëerd te worden.

De schippers, om hunne dankbaarheid te betuigen, bekostigden het bouwen van eene kapel die zij wilden opgericht hebben, ter plaatse zelve waar zij gebeden hadden en hun gebed zoo zichtbaar was verhoord geweest.

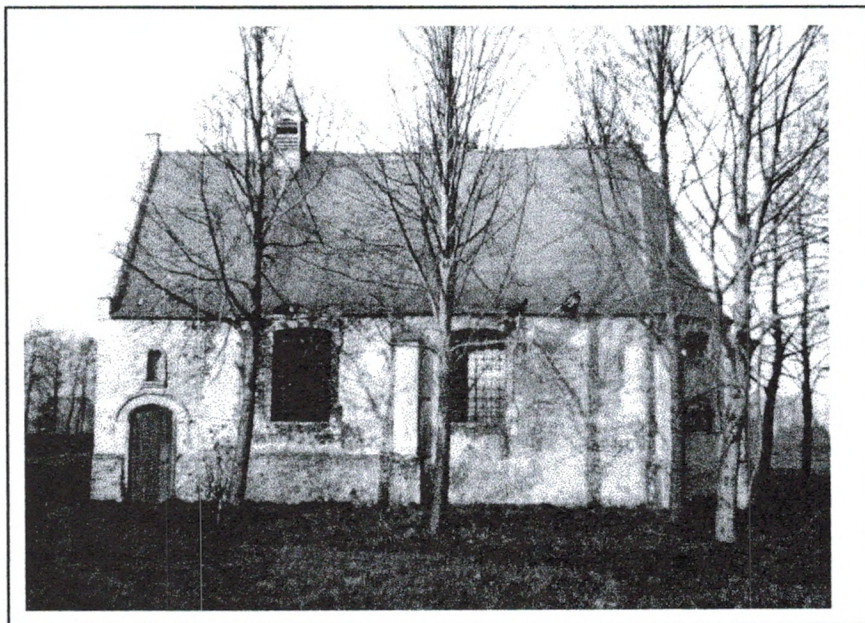
Mettertijd ontstond er een aanzienlijke toeloop tot dit heiligdom, welken vele uitstekende gunsten door Maria's voorspraak verkregen, grootelijks bevorderden. Onder andere werd een koopman van Antwerpen hier wonderbaar genezen. Uit dankbaarheid voor die weldaad deed hij de bidplaats vergrooten en er een glasraam plaatsen, waar hij en zijne huisvrouw, weerszijden van een kruisbeeld knielende, afgebeeld stonden.

In 1699, toen de kapel begon te vervallen, deed de eerwaarde heer Van den Brande, pastoor van Sempst, door zijne godvruchtige parochianen geholpen, er eene geheel nieuwe bouwen.

Alle weken, Vrijdags, wordt er heilige Mis opgedragen, en op Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaart, den voornaamsten begankenisdag, geschieden er de goddelijke diensten en de processie met groote plechtigheid.

Kapel Onze-Lieve-Vrouw van 't Hammeken in 1935.

Uit de oude doos - verhaal verteld door Elisabeth Beullens in 1958.

Colette Vanderbeken. juni 2004

1 Philippus Josephus Beullens (Berg) gehuwd met Marie Theresia Verhasselt

Op 11 jarige leeftijd deed ze haar eerste communie. Geen dag langer mocht ze naar school, ze moest thuis blijven om te werken.

2. Marcellus Beullens ° Perk 13/3/1857
(+Elewijt 30/11/1924)

gehuwd op 5 augustus 1885 te Elewijt met Maria Theresia Mathijs ° Elewijt 13/10/1855 (+Elewijt 6/1/1890)
dochter van Jacobus en Elisabeth Verkinst

3 kinderen: Guillelmus ° Elewijt 7/7/1886
Henricus ° Elewijt 14/11/1887 (+ Elewijt 29/10/1918)
Augustinus ° Elewijt 19/7/1889

In 1908 ging ze werken (verhuurde zich) bij Manuel Van Kelst en Coleta Vercaeren, Manuel werkte zelf niet maar commandeerde zijn werkvolk.

Hij stond bekend als een goede boer waar iedereen graag werkte.

Sabien Dorez uit herberg "De Groene Weide" was er lange jaren meid.

2. Marcellus Buellens

hertrouwde op 19/8/1890 te Elewijt met Bernardina Schoevaerts ° Elewijt 1/10/1869 (+ Weerde 25/6/1923)

dochter Antonius en Elisabeth Mathijs

6 kinderen:

Elisabeth ° Elewijt 6/7/1891 (+ Epegem 25/9/1976)
Maria ° Elewijt 4/10/1892 gehuwd met Constantinus Roekens

Maria Carolina ° Elewijt 9/4/1895 gehuwd met Cornelius De Ron

Paulina ° Elewijt 5/9/1902

Franciscus ° Elewijt 14/10/1903 gehuwd met Maria Elisa V. Haesendonck

Rosalia ° Elewijt 20/9/1906 gehuwd met Jacobus Franciscus Hannes

Neleke Van Kelst kocht, vele jaren geleden van een ossenboer de kottierjen, ze werden verbouwd en het werd de mooiste boerderij van de omtrek.

Het woonhuis is gebouwd in 1685, in de ankers kunt ge het jaartal lezen. De hoge schuur werd gebouwd in 1831, de paardenstal in 1861 en de koestal in 1872.

Manuel erfde de volledige eigendom. Kort na de oorlog stierven Manuel en Coleta op enkele maanden tijd.

De kinderen hielden niet van de boerenstiel en verkochten het boerenbedrijf aan Firmin Van Damme uit Ninove.

3. Elisabeth ° Elewijt 6/7/1891

huwde te Elewijt op 15 mei 1920

met Henricus Van Loock ° Weerde 5/8/1891 z/v

Eduardus en Maria Leonia Heymans

3 kinderen: Eduardus ° Elewijt 19/12/1920 priester

Marcellus ° Elewijt 3/2/1923 gehuwd met

Marie Theresia Stockx

Bernardina ° Elewijt 7/6/1925 gehuwd met

Henricus Ceuppens

Boer Van Damme kwam hier met een groot gezin, hij maakte van de koestal vier woningen die hij verhuurde. Na zijn dood erfde zijn dochter Alma de hoeve, ze was gehuwd met Louis Verhoeven uit Berg.

In 1956 herbouwde ze de grote schuur tot een grote woning. De hoeve werd gekocht door Rik Ceuppens en Bernardine Van Loock en moeder Liza verhuisde mee naar de nieuwe woning.

Liza was de moeder van Bernardine, van Eduard en van Marcel Van Loock.

Ze was trots op haar kinderen, Eduard was pastoor-deken in Halle, Marcel was vele jaren schepen en eerste schepen en Bernardine was voorzitter van de KVLV.

Liza vertelde dat ze geboren werd te Elewijt op 6 juli 1891 in het huis van Kobeke Tijles (Jacobus Mathijs).

In 1927, de elektriciteit was nog niet zolang aangelegd, de mensen konden er nog niet goed mee overweg, ze kenden de gevaren niet.

Onze vader vertelde dat hij bij zijn schoonouders introuwde en dat zijn schoonvader Kobeke boeketten maakte voor de processie en bloemen verkocht voor de kermis.

Op een vrijdag tijdens de oogst reed Hendrik Van Loock met de bierwagen van de brouwerij "Het Slotje" naar Boekt om bier te leveren bij Eduard De Prins.

Het gezin kreeg drie zonen, maar moeder Treseke stierf 6 maanden na de geboorte van haar jongste zoon.

Er brak een hevig onweer los, palen werden uitgerukt en de elektrische draden lagen op de steenweg.

Hendrik reed er tegen met de kap van de wagen, nam de draden vast en wilde ze over de kap gooien. Hij viel in een grachtje en stikte.

Boer Tijles, zo noemde men Marcel Beullens ondertussen hertrouwde in 1890 met Bernardine Schoevaerts. Het werd een vruchtbaar huwelijk, ze kregen zes kinderen, met name Liza, Marie, Karolien, Paulien, Frans en Roos.

Toen het onweer voorbij was vond men hem dood, zijn gezicht was zwart. Zijn handen werden van de draad gesneden en men legde hem in een lemen schuurtje aan de overkant.

In 1904 kwam er een bewaarschool te Elewijt.

Liza was zeven jaar als ze naar de school mocht bij Mevrouw Raeymaekers en Juffrouw Nijs op het Molenveld.

Zijn schoonzuster, onderwijzeres Paulien Beullens was daar in de buurt en ging naar de plaats van het ongeval,

zij verwittigde haar zuster die op het veld was, ze gingen naar huis en onderpastoor Jozef Waumans was ook reeds daar om het slecht nieuws te melden.

Gezien de weersomstandigheden werd het levenloze lichaam onmiddellijk begraven en de dienst werd onder grote toeloop nadien gehouden.

Door de burens werd Liza goed geholpen want iedereen had medelijden met het gesloof van haar kruiwagen.

In 1933 kwam de schoolmeester haar vragen om haar kinderen te laten studeren. Dank zij de steun van pastoor Verlinden en van haar zuster Paulien haalde Eduard achttien maal de eerste plaats met het kroontje in de zes Latijnse klassen van het College te Vilvoorde.

In 1939, wat een ontroerend ogenblik voor moeder Liza wanneer Directeur Francken haar in de bloemetjes zette bij de prijsuitreiking.

Nadien liep Eduard seminarie te Mechelen, ging naar de Universiteit te Leuven en haalde zijn doctorstitel in de godsgeleerdheid.

Hij werd priester gewijd op 9 april 1945. De jonge priester werd professor in het groot seminarie te Mechelen.

In 1955 werd hij geestelijk directeur van deze instelling en in 1956 erekanunnik van Sint-Rombouts te Mechelen.

In 1958 werd hij benoemd tot directeur Sociale Werken in Congo.

Toen begon weer een droeve tijd voor de bezorgde moeder Liza

In 1968 kwam hij terug en werd deken van Halle.

Theo Vande Venne, voorzitter van de kerkfabriek hield de feestrede en vertelde over de tijd toen ze samen op de schoolbanken zaten, want er was veel volk van Elewijt naar Halle gekomen voor de aanstelling van de deken.

Moeder Liza en haar zuster Paulien verhuisde naar Halle en zorgden voor hun priester.

Zoon Marcel deed eveneens de zes Latijnse klassen.

Hij was eerste in het kantonale examen te Vilvoorde.

Hij trad in dienst van het kabinet van Minister Chabert. In 1952 kwam hij in de gemeenteraad terecht en in 1970 werd hij eerste schepen.

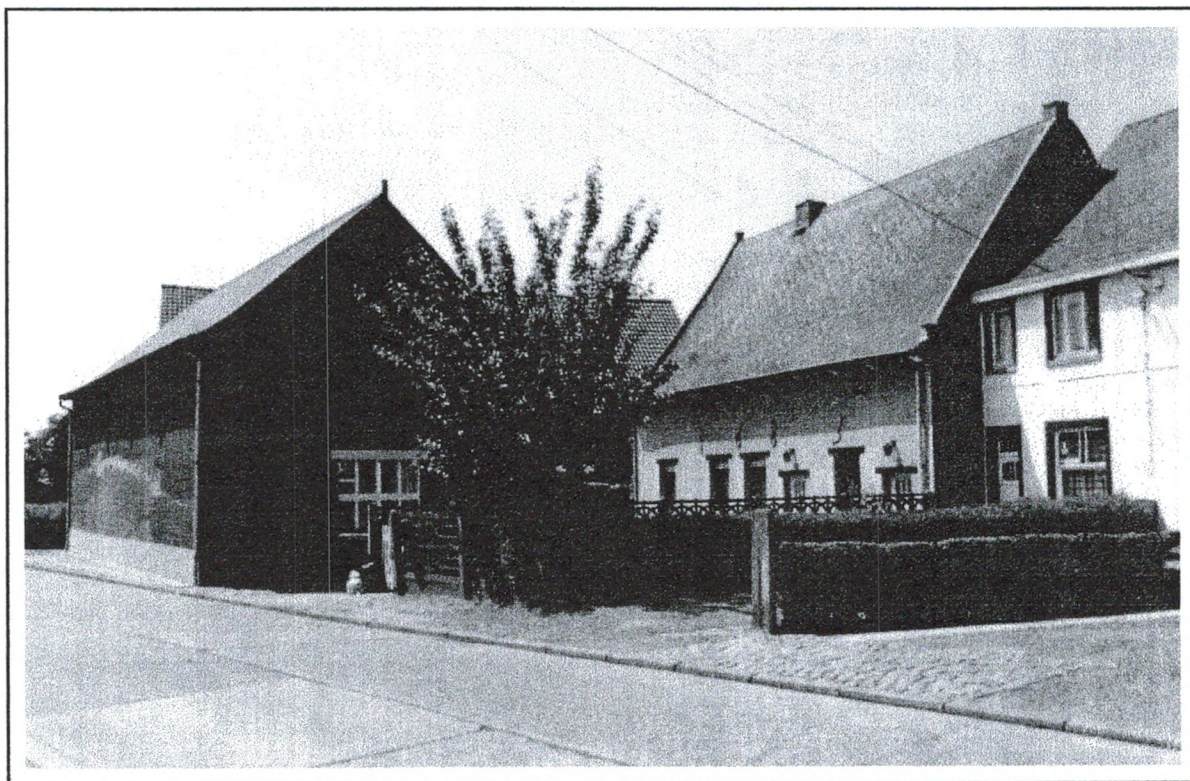
Hij huwde met Maria Stockx en ze kregen vier kinderen: Eduard, Gilbert, Renilde en Eric.

Dochter Bernardine huwde in 1947 met Rik Ceuppens. Ze kregen drie kinderen Eduard, Paul en Maria.

Liza kwam terug naar Elewijt, naar haar boerderij om er rustig en stil heen te gaan op 25 september 1976.

Uit: "De Brug" oktober 1976.

*****

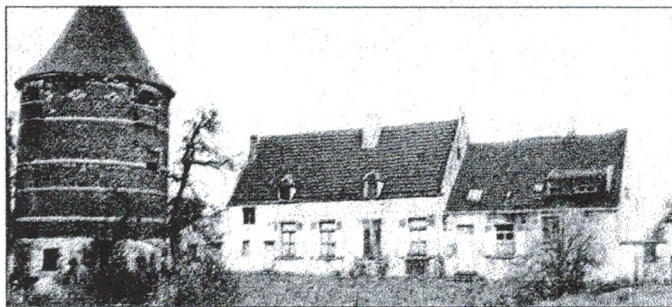
Vrienden uit
Epegem gaan op
kruistocht naar
openluchtmuseum

Duiventoren rot weg in Bokrijk

Dokter William Ubregts, Fons Mannaerts, voorzitter van de heemkring De Semse en enkele medestanders trekken vandaag donderdag naar het openluchtmuseum van Bokrijk. Ze protesteren er tegen het alsmaar uitstellen van de heropbouw van de Duiventoren. Die toren van omstreeks 1625 werd 29 jaar geleden in Epegem (Zemst) ontmanteld. De heropbouw startte maar werd stopgezet. Na bijna 30 jaar van sussen en beloven, willen de heemkundige vrienden tekst en uitleg.

Zemst

"Toen de oude pachthoeve Cattenhuys in de jaren '70 in verval geraakte, hebben wij de Duiventoren van de sloophamer gered", verhaalt dokter Ubregts. "Conservator Wijns van het openluchtmuseum liet de toren in 1975 ontmantelen en beloofde een snelle heropbouw in Bokrijk. De bouw startte ook, maar door een aanspandend dispuut over de technische uitvoering werd het

De Duiventoren maakte deel uit van een groot pachthof dat Cattenhuys heette. De omwalling in de Kattenhuisstraat is er nog waar te nemen. *Repro Dirk VERTOMMEN*

werk stopgezet. Alleen de zandstenen onderbouw van anderhalve meter hoog staat er."

De Epegemse Duiventoren is nochtans een uniek monument. "Met een binnendoormeter van 5,37 meter en een hoogte van 16 meter konden er tot 1.100 koppels duiven in nestelen. Ze werden gehouden voor hun vlees en hun mest. Er staat in Bokrijk nog wel een ander 'duiventorentje', maar die kan hoegenaamd niet tippen aan de onze", aldus Ubregts.

Het probleem werd al herhaaldelijk aangekaart maar er zit geen beweging in. Conservator Annick Boesmans zegt dat de middelen beperkt zijn. "Bovendien komt het agrarisch

erfgoed van Vlaanderen al ruim aan bod. Er zijn hier andere tekorten en prioriteiten. De toren hoort ook bij een ruimer complex. Zijn inpassing moet dus goed overwogen worden, want een alleenstaande toren die uit zijn omgeving gerukt is, is geen zicht."

Een strijdvaardige Ubregts heeft daar weinig boodschap aan. "De toren is afgestaan op voorwaarde van heropbouw. Daar is niet aan voldaan. Misschien moeten wij dit stukje erfgoed teruggeisen en in Epegem een plaats geven", besluit hij in afwachting van een vollediger antwoord door de conservator.

Juliaan DELEEBEECK

Dokter Ubregts (met gekruiste armen) en mensen die met de toren begaan zijn, trekken vandaag donderdag naar Bokrijk. Na bijna 30 jaar willen ze actie. *Foto Marc AERTS*

Wat met Lamot na 2005?

Cultuurschepen plant Vlaams centrum voor volkscultuur in brouwgebouw

In het Mechelse stadhuis is de spanning te snijden. De vrees bestaat dat Lamot niet tijdig klaar geraakt voor de prestigieuze expo *Stad in Vrouwenhanden* eind volgend jaar. Intussen maakt cultuurschepen Frank Nobels (CD&V) reeds plannen voor de periode na 2005. Zo wil hij met de opbrengst van congressen het gerenoveerde brouwgebouw uitbouwen tot een Vlaams centrum voor volkscultuur.

Mechelen

Er wachten acht aannemers nog bergen werk om Lamot klaar te stomen tegen 2005. In volle paniek stelde burgemeester Bart Somers (VLD) zelfs een *task force* samen, een werkgroep die de werkzaamheden op de voet volgt. Schepen Nobels buigt zich inmiddels ook over de verdere toekomst van het prestigeproject. "De renovatie van Lamot kost gigantisch veel geld. Het is dan ook onze plicht om het gebouw terug te geven aan de Mechelaars. Ze moeten zich er thuis voelen", vindt Frank Nobels.

Over de concrete invulling van het brouwgebouw is de discussie nog volop aan de gang. "Maar dat het erfgoed van onze stad daarin een belangrijke rol gaat spelen, is nu reeds duidelijk. Lamot moet de plaats zijn waar je terecht kan voor het volkse geheugen van onze regio, voor de verhalen van de man van de straat", stelt de cultuurschepen.

Schatkamer

Op dat vlak speelt de Mechelse Erfgoedcel vandaag al een toonaangevende rol in Vlaanderen. "Het is daarom onze ambitie om in Lamot het Vlaams centrum voor

De werkzaamheden aan Lamot zijn momenteel nog volop aan de gang. Als het brouwgebouw gerenoveerd is, wil cultuurschepen Frank Nobels er een Vlaams centrum voor volkscultuur onderbrengen. Foto Dirk VERTOMMEN

volkscultuur te vestigen. Zo gaan we in het complex sowieso een moderne schatkamer inrichten. Daar zullen we voor de bezoeker elke maand een ander kunststuk uit het rijke Mechelse erfgoed in de kijker zetten", blik Nobels vooruit. De werking van het Erfgoedcentrum hoopt hij te financieren met

de geplande opening van een congresruimte in de voormalige brouwerij. "Het Congresbureau van Antwerpen promoot onze stad trouwens voor congressen in een cultuurhistorisch kader. Het erfgoedverhaal sluit daar mooi op aan", besluit schepen Frank Nobels.

Sven VAN HAEZENDONCK

Geerdegemstraat bidt aan 50-jarige kapel

MECHELEN - Bewoners van de Geerdegemstraat en enkele omliggende straten staan bij de kapel Onze-Lieve-Vrouw van Smarten. Om de vijftigste verjaardag van deze kapel in de Geerdegemstraat te vieren, verzamelden ze er afgelopen vrijdagavond voor een gezamenlijk gebed. De kapel stamt van 1954 en werd gebouwd door de toenmalige buurtbewoners, uit dankbaarheid omdat ze de Tweede Wereldoorlog hadden overleefd. In 1956 organiseerde toenmalig pastoor Sampermans nog een processie naar de kapel, die door honderden gelovigen werd gevolgd. Een halve eeuw later wordt er in mei elke avond om 19u nog een rozenhoedje gebeden. Foto Joris HERREGODS

Heemkundigen brengen theorie in praktijk

BORNEM - Enkele honderden heemkundigen uit heel Vlaanderen bleezen zaterdag verzamelen in cultuurcentrum Ter Dilft in Bornem. Hun congresdag focuste op plaatsnamen of toponiemen in hun landschappelijke en maatschappelijke context. Om het niet al te theoretisch te houden, toetsen de heemkundigen in de namiddag hun theorie aan de praktijk en ze verkenden het Klein-Brabantse landschap. Sommigen namen een kijkje in het Scheepvaartmuseum in Mariekerke (Bornem) en het Molenmuseum in Sint-Amands (zie foto) terwijl anderen het kasteel d'Ursel in Hingene of de Sint-Bernardusabdij in Bornem bezochten.

Foto Eddy VAN RANST

G.V.A. 27.09.2004

Heemkundig museum nog groter geworden

Het Museum voor Heem- en Oudheidkunde telt voortaan een verdieping meer voor de uitstalling van een keur aan voorwerpen uit het Kontichs cultureel erfgoed. Het paradedepartement van de Kring voor Heemkunde ligt in het Bibliotheek- en Cultuurcomplex.

Kontich

Het museum heeft al wel wat stekken gekend. Het eerst museum werd in 1959 geopend op de zolder van de Abraham Hansschool. In 1985 was er de verhuus naar twee zalen op de benedenverdieping van het oude gemeentehuis. In 1999 kwam de collectie terecht op het Sint-Jansplein. Conservator Guido Theys: "Het heeft dus wel enkele jaren voorbereiding gevergd maar nu is het toch zover: voortaan is de zolderverdieping van ons museum ook open voor het publiek. Het belangrijkste thema dat er aan bod komt, zijn de technieken, die vroeger in allerlei stelen gebruikt werden: de landbouwer, de kuiper, de smid, de klompenmaker, de schrijnwerker, de diamantbewerker, de goudsmid, de bakker en zelfs de vogelaar. Zo staat er de authentieke draaibank van den draaier, zoals schrijnwerker De Hert uit de Mechelsesteenweg bij de Kon-

tichnaren bekend was. Er is ook een afdeling met poppen uit het poppentheater *de Spiegel* van Felix Van Ransbeeck. Daarnaast is er nog een kleine afdeling met een culturele component. Je vindt er de koppen van onze Kontichse reuzen en wat elementen van sport en spel." De mensen van de heemkundige kring doen ook nog graag een oproep om nog eens te snuisteren op de zolder of in de kelder, in oude kasten of kisten. Vooral giften voor de reeds wereldvermaarde verzameling textiel en merklappen zien ze graag komen. Maar ook al wat betrekking heeft op Kontich en Waarloos is welkom. Je kan er iedere maandagavond tussen 20 en 22.30u mee terecht in het Documentatiecentrum Jozef Van Herck van de kring in de Duivenstraat 22. Het museum op het Sint-Jansplein is elke zondag geopend van 14 tot 17u. De toegang is gratis en gidsen zijn aanwezig.

RHa

G.V.A. 5/10/2004

Jongste Vlaamse abt

Streekkrant okt 2004

De abdijsamenleving van Grimbergen koos Eric De Sutter tot 58ste prelaat van de Norbertijnerabdij. Met zijn 40 lenties is hij de jongste abt van Vlaanderen.

Eric De Sutter, geboren in Sint-Agatha-Berchem, volgt Piet Wagenaar op die na 22 jaar ontslag nam wegens het bereiken van de leeftijdsgrens van 75 jaar. Gewoontegetroou blijft de vorige abt in de abdij van Grimbergen wonen.

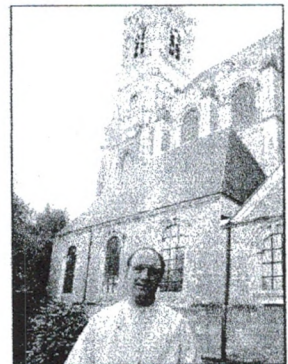
In 1983 trad Eric De Sutter tot de Norbertijnerorde toe. Hij werd in 1990 priester gewijd. Sinds 1994 oefent hij de functie van prior uit. Als huisoverste staat de prior in voor het reilen en zeilen binnen de abdij. De prelaat daarentegen is de inspirator van de Norbertijnergemeenschap die zich binnen en buiten de abdijsmuren bevindt.

Aan de geheime stemming om de nieuwe abt aan te duiden, namen de zestien broeders uit de abdij in Grimbergen en de tien Norbertijnen uit de missiepost in Zuid-Afrika deel.

De eerste etappe van de abtverkiezing bestond traditioneel uit het vastleggen van de criteria: min-

stens 30 jaar jong zijn, hoogstens 65 jaar, vijf jaar priester en vijf jaar in de orde zijn. Ook blijft de abt voor een periode van zes jaar aangesteld. De raad van de abdijsamenleving Grimbergen kan dan het mandaat verlengen en andere voorwaarden vastleggen.

„Een 40-jarige abt is niet zo uitzonderlijk in de geschiedenis van onze congregatie. Van de periode hangt dat af. De algemene tijdsgeest laat weer jonge leiders toe. In die zin ben ik een exponent van mijn tijd”, aldus prelaat Eric De Sutter. (MCE/foto vdb)

▲ De nieuwe abt

Kleudde wacht wandelaars op langs «zijn» pad

LAAR — Gisterenavond wandelden tientallen mensen in de bittere kou het Kleuddepad in, in het gehucht Laar van Zemst. De wandeling, 8,5 kilometer lang, is een initiatief van VVV Zemst, de Heemkundige Kring en de gemeentelijke toeristische dienst. Overal langs het wandelpad verasten allerlei griezelige schepsels zoals heksen, spoken, dwaallichtjes, een druïde (foto) en natuurlijk Kleudde de wandelaars.

«Kleudde is een oud dronkemannenverhaal. In de volksmond is hij het die op de rug van dronken mensen springt en dan veel kabaal maakt», vertelt Roger Van Kerckhoven van de VVV. «De uitdrukking 'ik heb Kleudde gedragen' leeft hier nog steeds. Laar kent veel spookverhalen. Het gehucht is altijd achtergesteld geweest tegenover de rest van Zemst. Het was er armer, vuiler en meer gesloten. Met deze plattelandswan-

deling willen we Laar in de kijker zetten.» (GRL Foto Merens)

LN 13/11/2004

Wandelpad voor fans van Kleudde

Schepen voor toerisme, Cois Vanderelst, bij één van de bordjes die de weg wijzen naar Kleudde.

© JOS VERHOOGEN

ZEMST De VVV Toerisme Zemst wandelde gisteravond een nieuw wandelpad in, in Zemst-laar. Het Kleuddepad gaat op zoek naar overblijfselen uit de middeleeuwen en straffe volksverhalen. De mythe van de spookfiguur leeft nog voort,

want de Larenaars noemen de mensen van Zemst-Bos nog dikwijls de Kleudde-dragers.

De anders zo rustige straatjes van Zemst-Laar vormen trouwens het ideale decor voor een wandeling in het duister. Kleudde was in Zemst destijds het meest geziene spook dat ram-

melde met kettingen. Hij liet zich ook zien onder de gedaante van een grote briesende hond. In mensengedaante sprong hij op de rug van zijn slachtoffer en dwong hem naar zijn bestemming te dragen. Hij was ook tuk op geld en weigerde men zijn beurs te openen, werd men ruig afgetroefd. Vermoed als hond vroeg Kleudde vlees en beet wanneer het hem niet zinde. Het verhaal gaat dat er in Zemst-Bos ooit een Kleudde werd doodgeslagen. Men sneed hem in stukken en verwerkte het vlees in pensen die men verwisselde tegen de worsten die opgediend zouden worden tijdens de feestmaaltijd van de muziekmatschappij van Zemst-Laar. Die van Bos noemen de Larenaars nu nog soms Kleuddes. Roger Van Kerckhoven, historicus uit Zemst, stippelde mee een wandelweg uit van 8,5 km lang. Of Kleudde zich gisteravond ook heeft laten zien of horen, werd angstvallig verzwegen. Wie de wandeling alleen wil stappen, kan een folder krijgen op de dienst Toerisme in het gemeentehuis in Zemst. (RBZ)

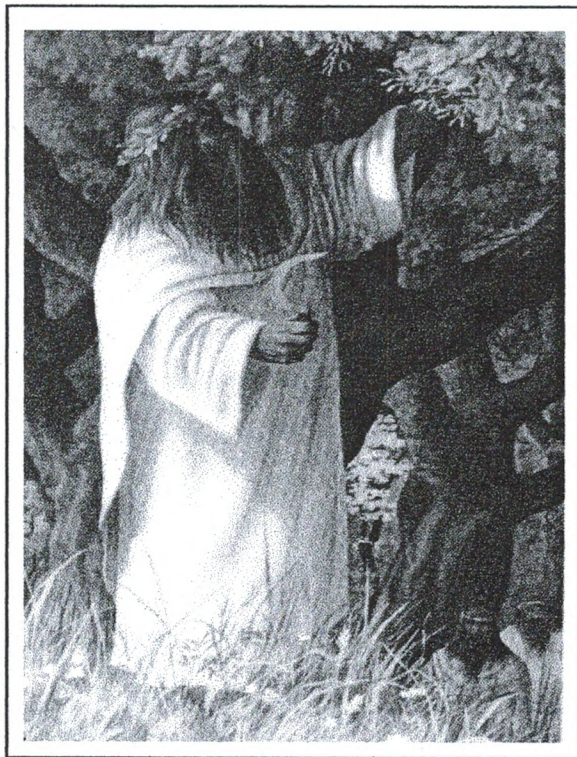
Op 12 november 2004 op zoek naar “kleudde en aanverwanten” in de velden en bossen van Zemst-Laar.

Colette Vanderbeken , november 2004

Zemst-Laar van ouds een open plek te midden van de bossen en een kruispunt van wegen met als hoofdweg de Humbeeksebaan.

Het is geen winning op het bos, maar een zeer oude plaats en halte langs de eenzame weg naar Mechelen.

Een druïde aan de Halve Steen.

Het “*Steynen Cruys*”, al is het verdwenen, is als mijlpaal gekend voor de reizigers van Humbeek naar Mechelen. Het vervangt waarschijnlijk een veel oudere mijlpaal de “*Halve Steen*”. In 1771 schreef een notaris in een akte “*steyne cruys ofte halven steen*”. Deze merkwaardige steen is gelegen op de grens met Hombeek aan het kruispunt van de Humbeeksebaan, de Vennestraat en de Halve Steen straat.

De priesters bij de oude “Kelten”, **druïden** genoemd genoten een bevoorrechte positie en vormden samen een aparte kaste bij de stam, ze waren vrijgesteld van belasting en van krijgsveld. Tijdens het uitoefenen van hun priesterschap gebruikte ze de magische kracht van de stenen voor hun sacrale offers.

De Romeinen traden scherp op tegen de druïden, Keizer Claudius legde de priesterkaste volledig aan banden.

De Laurierkrans is het symbool van de overwinning, verering en onderscheiding.

De sikkel is halveaanvormig, een werktuig met fijne tandjes voorzien van een lemmer en korte steel.

In het begin van het jaar plukten ze met een gouden sikkel de heilige maretak.

Dwaallichtjes in de Grote en Kleine Dasmusweg.

Sinds 1450 zijn de schrijfwijzen verschillend van: dasmisse, dasmesse, d'assemisse, dasmische, dassche musche, daschmusch, dasse mussche.

Het toponymie van As houdt verband met de gemeenschappelijke wei en akkergronden, die bij een dorp behoren.

De wilg had de reputatie van een kwalijke boom te zijn, misschien om zij akelige groeiplaats, een zompige en mistige omgeving.

Meestal zag men daar dwaallichtjes, ze waren zo werd verteld de ziele, die geen plaats vonden, noch in de hemel, noch in het vagevuur, ze waren verdrongen en verstoten, daarom kwamen ze terug op de wereld dwalen.

Laag boven de grond kon men de lichtjes in de duisternis zien schitteren en vliegen.

Bos van Deudon, Dalemansbos, Expoel.

In 1529 stond het Hof van Expoele in het Wormelaarbos, het was eigendom van Aart van Expoele.

Vier heksen vlogen op hun bezem naar het bos en ze hielden hun sabbat aan de poort van het vroegere hof, ze toverden heksen-protten uit een grote ketel en brouwden een zoet drankje om de mannen gunstig te stemmen.

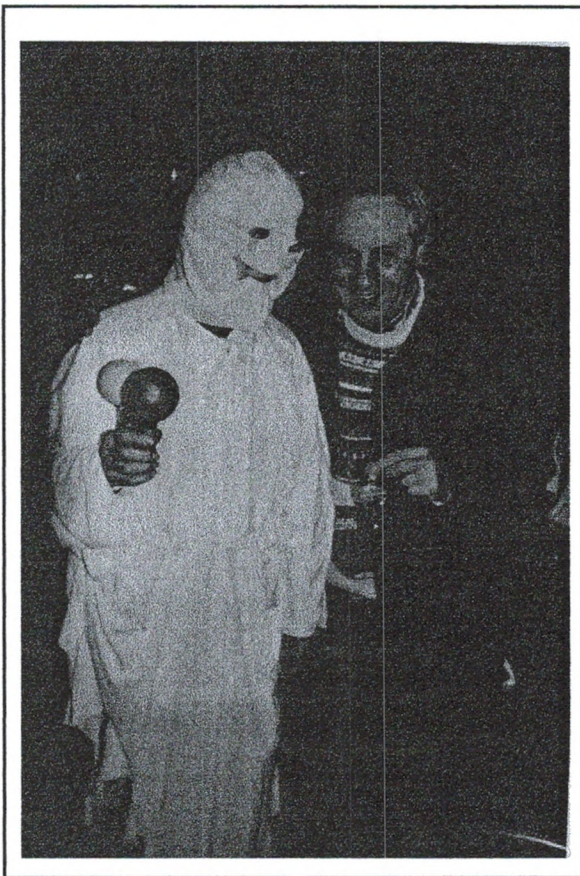
Vekkeputten aan de Kerremansheide.

In 1680 worden "acht bunderen grond verkocht op de Kerremans Heyde, gelegen onder de prochie van Sempse ontrent het Steyne cruys aldaer 's heere straete"

Langs de Vekenlei liggen deze putten.

In de volksmond wordt verteld dat hier vroeger een omwald kasteel of grote hoeve heeft gestaan. Het kan gaan over het "Hof van Kretenburg of Kristijnenhof".

Op deze plaats hadden Kleudde en een spook zich

opgesteld. Kleudde was zogezegd een hond met rammelende kettingen die op iemands rug sprong en die moest gedragen naar de plaats die hij aanduidde. In het struikgewas hoorde men plots luid kabaal, kleudde had zich verscholen gehouden tot er iemand langs kwam en zijn kettingen rammelde luid.

Eensklaps kwamen het spook te voorschijn met veel gekrijs.

Gezien het vele volk kon Kleudde niet vragen om gedragen te worden en kon ook geen duiden vragen.

Hof van Laar.

Herberg en feestzaal aan het kruispunt van de Humbeeksebaan, de Spiltstraat en de Lareveenstraat. (vroeger Oude Larekam of Hof van Brabant).

Aan de rand van het bos stond een huis, daar woonde Bet van Wales, volgens de legende werd ze aanzien als een vrouw die zich bezig hield met toverij.

Alhoewel ze zich meer zal bezig gehouden hebben met kruiden. Ze was slecht gezien te Laar.

Het kruidenvrouwje van dienst had postgevat in het Hof van Laar.

Ze nam de temperatuur, gezien de druiperige regen, van de honderd en tien wandelaars.

Ze voorzag hun van kruidensnoepjes.

De moderne mens leeft te midden van symbolische voorstellingen, handelingen en ritens waarvan hij zich niet altijd bewust is.

Hoembeka ontrafelt familiebanden Teug(h)els

De familiebanden van de vele families Teugels en Teughels die in Hombeek en omgeving wonen, hebben voor Wim Baetens en Frans Beukelaers van de Hombeekse heemkundige kring Hoembeka geen geheimen meer. Hun zoektocht in archieven naar dé stamvader van de Teug(h)els hebben ze gebundeld in de genealogische uitgave *Afstammelingen van Petrus De Teughel*.

Hombeek

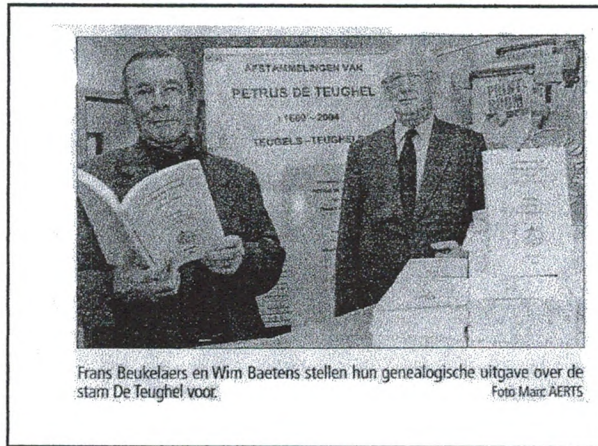
De eerste bijdragen over de Hombeekse families Teug(h)els versche-

nen al begin jaren negentig in het kringblad van Hoembeka. Frans Beukelaers ging daarop voort en groef in onder meer het Rijksarchief naar de wortels van die veelvoorkomende naam in de regio. "Uit opzoekingen blijkt dat de naam De Teughel reeds in 1373 voorkomt in Zellik. De stamvader van de families uit deze regio is Christophorus Teughels, zoon van een zekere Petrus De Teughel uit Malderen", leggen de auteurs van het boek uit. "Petrus werd op 7 maart 1654 ingeschreven in het begrafenisregister. Zijn zoon Christophorus was toen al uitgeweken

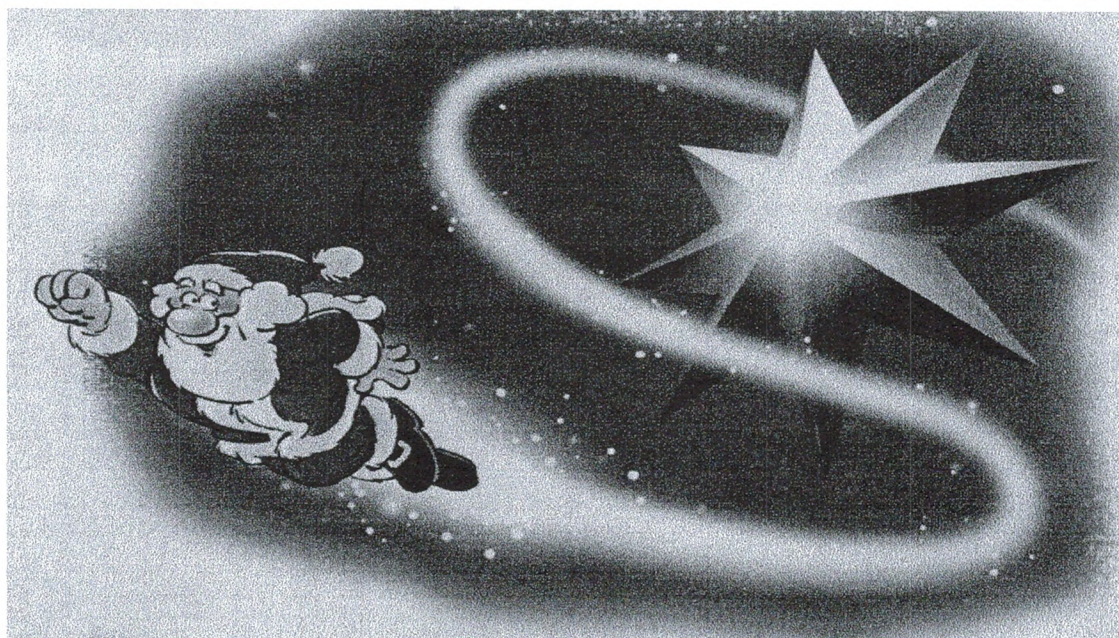
naar Hombeek. Door de jaren heen kwam er soms al eens een 'h' in de naam te staan en ontstonden er ook verschillende takken." Met hun boek gunnen de auteurs de vele Teug(h)els een bredere kijk op hun afkomst, al zijn de meeste nazaten van Petrus De Teughel elkaar niet onbekend. "De meesten wonen nog in het zuiden van Brabant en het Antwerpse, al heb je ook wel uitzonderingen die zijn weggetrokken", weet het auteursduo nog.

JVdPo

■ Info over het boek op 015-41.44.16.

Frans Beukelaers en Wim Baetens stellen hun genealogische uitgave over de stam De Teughel voor. Foto Marc AERTS

*2005.... de Heemkundige Kring "de Semse" op naar
20 jaar bestaan.....*

Inzenden teksten voor publicatie.

2004 is de redactie gestart met nog meer aandacht te besteden aan de netheid en de LAY-OUT van ons kwartaalblad.

Daarom onze vraag : Geef uw teksten door in WORD PERFECT -tot WINDOWS XP omdat de opmaak van het blad hierin is geprogrammeerd (drukker)
Geef ons teksten door op floppy of CD en met originele foto's of foto's in ADOBE Photoshop opmaak JPEG - Andere opmaak geblokkeerd in Word Office kunnen we niet aanvaarden. Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn teksten.
Hartelijk dank voor medewerking, de redactie.

ALLES WAT JE VAN EEN KRUIDENIER VERWACHT

RUBENSLAAN 1 • 1982 ELEWIJT • TEL. 015 61 30 00

Maakt winkelen extra aantrekkelijk !

Plezierig winkelen, dat doe je bij SPAR. Want daar vind je alles wat je nodig hebt : verse groenten en fruit, lekker vlees, heerlijke charcuterie, fijne kaas .. en een prima service. Tot binnenkort !

Garage Janssens

Specialist op Opel

*Aan en verkoop van Opel
occasie wagens*

Victor Servranckx 11 Elewijt

Tel: 015 - 61.17.22

Boekhandel Roger

Dag - en weekbladen

Lotto

Foto's

Vekestraat 7 1982 Elewijt (Zemst)

Tel : 015/ 61.45.40

Café - Feestzaal

IN DEN PRINS

BIJ: Els & Marc

Ciney blond

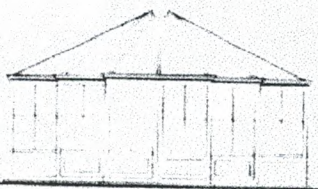
Maes

Palm

Van 't vat.

Victor Servranckxstraat 5 1982 ELEWIJT TEL: 015 - 61.17.38

FABRIKANT VAN:

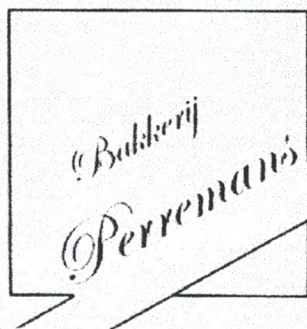

VERANDA THOMAS

B.V.B.A.

- # VERANDA'S EN PERGOLA'S
  - # RAMEN EN DEUREN
  - # ZONWERINGEN
  - # ALLE KARWEI- EN METSELWERK
  - # ROTAN- EN TEAKMEUBELEN
- Gratis bestek en voorontwerp*

Elewijtsesteenweg 114 1980 Eppegem- Zemst tel: 015 - 61.72.72

Brusselsesteenweg 301

1980 Eppegem - Lemst

Tel: 015/ 61.15.32 Fax: 015/ 61.79.59

Donderdag Gesloten

Café 't Steen

Alle dagen open vanaf 10 u - donderdag Gesloten

GROOT ZONNETERRAS-IJSCOUPES

(in juli en augustus)

Elke zondagavond : VOETBALUITSLAGEN.

Rubenslaan 2 - Elewijt

Bij Chris en Alain

De beste pint van de streek !

Specialiteit: echte Trappist.

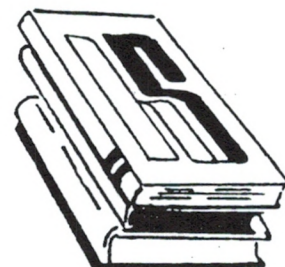
Schranshoeve

Stijn Streuwelslaan 92 Eppegem 015-62.34.71

Het Streekboek bvba
Vrasenestraat 109
9100 NIEUWKERKEN-WAAS
Tel. 03/777.75.58 - Fax 03/766.44.82
e-mail: het.streekboek@telenet.be

Eerder verschenen streekboeken – nog beperkt te koop:

- Lennik, focus op verleden en heden (27,27 €)
- Het oude en het nieuwe Diest (28,51 €)
- Auderghem – chemins faisant (37 €)
- Galmaarden 1900-2000 (32 €)
- Godsheide grootste gehucht van Hasselt (37 €)
- Grembergen overstroomd (28 €)
- De kerk van Lissewege – kerkgids (4,8 €)
- Bouwel, 150 jaar spoorweggeschiedenis 1855-2005 (41 €)
- 100 jaar Heilig-Hartcollege Tervuren (34 €)
- Meise, onder de toren van Sint-Brixius-Rode (28,5 €)
- Vilvoorde – fotoboek (37,06 €)
- Beknopte geschiedenis van Vilvoorde (28 €)
- Anderlecht beelden van toen (23,55 €)
- Anderlecht een terugblik op het verleden/un regard vers le passé (deel-tome 1) Centrum & Broeck (32 €) – (deel-tome 2) Veeweide, Klein Eiland, Paapsem, Aa en het Rad (32 €)
- Londerzeel – zo was het vroeger (24,67 €)
- Lissewege bezocht (24,67 €)
- 100 jaar Zeebrugge (24,67 €)
- Gids voor de zwinstreek (19,71 €)
- Het vroegere Putte en Beerzel (27,27 €)
- Lebbeke beelden uit het verleden (27,27 €)
- Beernem, mensen van te lande (28,51 €)
- Gingelom, mijn dorp (27,27 €)
- Een eeuw Oostendse postgeschiedenis belicht (27,27 €)
- Schulen, beelden van toen (27,27 €)
- De Haan opnieuw bekeken deel 2 (24,67 €)
- Sint-Pieters-Leeuw (37,06 €)
- Van Vorselaer tot Vorselaar (28,51 €)
- Een beetje ruw maar oprecht, 100 jaar vissersparochie St.-Antonius – Oostende (24,67 €)
- Eindhout in de spiegel van de 20ste eeuw (33,47 €)
- De Veronewijk en haar Kruiskapel – Bertem-Leefdaal (24,67 €)
- 100 jaar Bredene-aan-zee in beeld (27,27 €)
- Uitkerke, beelden vervlogen in de tijd (42,02 €)
- 350 jaar Zandkapel te Noorderwijk (bij Herentals) 1652-2002 (28 €)
- Kijk op Rotem (25 €)
- Een beeld van Aarschot omstreeks 1900 (27,5 €)
- Van lakenweverij tot kantwerk en wandtapijten (37,06 €)
- Schelle van vroeger tot nu (33 €)

Bankrelaties:

KBC 407-5034721-22
Fortis 293-0405530-28
Record 652-5701158-65
H.R. Sint-Niklaas 55.309
BTW BE 455.660.963

AL ONZE PUBLICATIES ZIJN GENAAID GEBONDEN MET HARDE KAFT!

Prijzen te vermeerderen met 4 € (per bestelling!) voor verpakkings- en verzendingskosten.

▶▶ Verder durven gaan.

Het leven is één lange vlucht. Wie z'n dromen wil realiseren, moet telkens verder durven gaan.

Gelukkig kunt u op elk moment vertrouwen op ING, een partner die u de weg wijst, advies geeft en aangepaste oplossingen aanreikt.

Voel u dus vrij om uw vleugels uit te slaan.

BANK en VERZEKERINGEN

ING

Tervuursesteenweg 740 Elewijt

't Zonneke

BLOEMEN - PLANTEN -

GESCHENKEN

Brusselsesteenweg 450 1980 Eppegem

Tel: 015- 61.79.52 - fax: 015- 62.12.52

Open: di - vrij.: 9 h. - 19 h.

Zat: 9 h. - 18 h.

Zon: 9 h. - 13 h.

'S middags gesloten van 12,30 h. Tot 13.30 h.

Maandag gesloten.

REDANT **Zemst NV**

Banden

Hoge Buizen 11 Zemst
- Eppegem

24 uur pech service

overall in Europa

bel centraal nummer

Tel: 02/ 255.09.99 tussen 8 h. - 18 h.

Fax: 02/255.09.90

@-mail: info@redant-banden.be

Café

"Schoonzicht"

Bij J. VAN HUMBEECK

Recht over de kerk in Weerde.

Dinsdag gesloten.

Cultuur Centrum "D'oude School"

Voor verenigingen, bedrijven, privé-personen

Polivalente zaal

Podium + kleedkamers

Industriële keukens

Tapijnstalatie

Vergaderzaal

Vergoede tuin

Regiekamer voorzien van klank- en lichtinstallatie

Info: Marc Mertens

Ketelveld 5 1982 Weerde

Tel / Fax : 015-61.59.44

.....Wie schrijft die blijft.....

Briefschrijver 1830 ....

De Redactie van de " de Semse Kroniek " dankt de auteurs voor hun teksten en we hopen op een nog lange samenwerking.

De firma's die met hun publiciteit bijgedragen hebben tot de uitgave van de vier Semse Kronieken, zijn we erkentelijk en danken we zeer hartelijk.

We wensen iedereen prettige feestdagen. Colette Vanderbeken & Bert Kennis.